

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

02.11.2015 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

АИКБ

✓ АОБР: ПРЕДЛОЖЕНИЕТО ЗА УВЕЛИЧЕНИЕ НА МОД СЪС 7,5% ПОДМЕНЯ ДОГОВОРНОСТИТЕ МЕЖДУ СИНДИКАТИ И РАБОТОДАТЕЛИ

Асоциацията на организациите на българските работодатели (АОБР) категорично отхвърля предложението за ръст на минималните осигурителни доходи (МОД) по длъжности и икономически дейности през 2016 г., включен в проекта на Закон за бюджета на ДОО за 2016 г.

Предвиденият среден ръст на МОД по длъжности и икономически дейности от 8,6% за 2016 г. спрямо 2015 г. подменя постигнатите договорености. Договореният ръст за 48 икономически дейности от 6,2% е завишен административно на 7,5% за длъжности с договорени по-ниски стойности чрез въвеждане на праг от 420 лв., отговарящ на прогнозния размер на МРЗ за 2016 г. За останалите 37 икономически дейности, в които не са постигнати споразумения, е предложено административно увеличение от 7,5%.

Административният среден ръст на МОД не съответства на динамиката на производителността на труда (при очакван ръст за 2015-2016 г. до 1%, според пролетната макроикономическа прогноза на ЕК), добавената стойност, БВП, заетостта, както и на очаквания ръст на потребителските и производствените цени.

Организациите, членуващи в АОБР, многократно са заявявали, че този подход, прилаган от 2003 г., вкл. и след отключване на глобалната икономическа криза от 2008 г., ограничава заетостта в региони, сектори, предприятия и групи в неравностойно положение на пазара на труда, с нискоквалифицирана и ниско платена заетост. Тази аргументация е представяна многократно и в препоръки на ЕК, СБ и МВФ, както и в проучвания, възложени от МТСП и МФ.

Ефективният контрол, браншовото и фирмено колективно трудово договаряне следва да бъдат използвани като основен инструмент за борба с нелоялната конкуренция и недеklarирания труд, чрез които се избягва осигуряване върху реално изплатените трудови възнаграждения. В тази връзка АОБР:

Заявява отново подкрепа за ефективно колективно трудово договаряне, за отговорни и балансирани споразумения по размера на минималните работни заплати, отговарящи на икономическото състояние и перспективи на съответните предприятия и браншове, валидни само за участниците в съответните договорености.

Настоява компетентните контролни органи да изпълняват в пълен обем и с висока ефективност законово регламентираните им функции с цел драстично ограничаване на осигурителните измами и отклоняването от данъчни и осигурителни задължения.

Заявява категорична обща позиция за отмяна чл. 6, ал. 2, т. 3 на КСО, регламентиращ определянето на МОД по длъжности и икономически дейности, считано от 01.01.2016 г.

Ще обсъди общ призив към всички браншови организации на работодателите за преразглеждане на досегашната практика и преустановяване на всички бъдещи преговори по тяхното определяне.

Вестник Сега

✓ Бизнесът иска отмяна на минималните осигурителни прагове

Три от четирите национално представителни работодателски организации искат промяна в Кодекса за социално осигуряване, за да отпадне системата за договаряне на минимални осигурителни прагове от догодина. Общата позиция на бизнеса идва, след като вицепремиерът Ивайло Калфин предложи на социалните партньори да търсят механизми за стимулиране на преговорите за минималните осигуровки на близо 2 млн. заети. Работодателите не приеха бюджета на Държавното обществено осигуряване, като един от мотивите бе налагането на административен ръст от 7.6% за икономическите дейности без постигнати споразумения.

През преговорите профсъюзите и бизнесът се договориха за ръст на праговете в 48 икономически дейности, а за останалите 37 социалният министър реши да наложи административно увеличение. "Административният среден ръст не съответства на динамиката на производителността на труда (при очакван ръст за 2015-2016 г. до 1%, според пролетната

макроикономическа прогноза на ЕК), добавената стойност, БВП, заетостта, както и на очаквания ръст на потребителските и производствените цени. Многократно сме заявявали, че този подход ограничава заетостта в региони, сектори, предприятия и групи в неравностойно положение на пазара на труда, с нискоквалифицирана и нископлатена заетост. Тази аргументация е представяна многократно и в препоръки на ЕК, СБ и МВФ, както и в проучвания, възложени от МТСП и МФ", пишат в позицията си работодателите.

АЛТЕРНАТИВА

Вместо прагове работодателите предлагат "ефективно колективно трудово договаряне, отговорни и балансирани споразумения по размера на минималните работни заплати, отговарящи на икономическото състояние и перспективи на съответните предприятия и браншове, валидни само за участниците в съответните договорености". Трите организации ще обсъдят "общ призив към всички браншови организации на работодателите за преразглеждане на досегашната практика и преустановяване на всички бъдещи преговори по тяхното определяне".

Тази позиция се разминава тотално с предложението на Калфин да се търсят възможности за утвърждаване на преговорите за праговете, включително чрез стимули за създаване на организации за дейностите, в които те липсват.

✓ Токът за бизнеса поевтинява със символичните 2.8%

Цената на електроенергията за бита се запазва

Въпреки заплахите на работодателите за протести Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) намали само с 2.8% цената на тока за индустрията от 1 ноември. Това стана възможно, след като таксата "задължение към обществото", която през лятото скочи със 100%, бе "орязана" с 1.07 лв. - от 37.90 лв. на 36.83 лв. за мегаватчас. Точно такива бяха и предварителните сметки на комисията, оповестени през миналата седмица и определени от работодателите като подигравка.

Цената за бита се запазва. "Така ще се гарантира, че при евентуално поскъпване на природния газ домакинствата няма да бъдат подложени на риска цените на електроенергията да бъдат повишени", обясни председателят на КЕВР Иван Иванов. Като причина за нищожното намаление на цената на електроенергията за бизнеса Иванов изтъкна падането на цената на природния газ за четвъртото тримесечие с 14.26%. "За съжаление в изминалите три месеца от влизането в сила на новите цени на тока от 1 август намалението на цената на природния газ е единственият съществен ресурс, позволяващ поевтиняване на тока", обясни Иванов. Това от своя страна означава и по-малко разходи за тока, произвеждан по високоефективен начин от заводските централи и топлофикациите, работещи на газ. Всъщност през последната една година цената на природния газ падна с около 1/3.

Национално представените работодателски организации ще продължат да оспорват решението на регулатора и ще поискат спешна среща с депутатите, КЕВР и енергийната парламентарна комисия в Народното събрание. Индустрията настоява за връщане на старите цени за бизнеса отпреди 1 август. "В момента законът предвижда, че цените могат да се променят от КЕВР на всеки три месеца, т.е. следващата промяна може да бъде едва в началото на февруари. Но това лесно може да се промени от депутатите и следващата промяна да бъде факт още от 1 декември", каза вчера председателят на Асоциацията на индустриалния капитал Васил Велев пред в. "Сега". Според работодателите има достатъчно резерви, които да позволят връщане на старите цени за фирмите отпреди 1 август. Тогава таксата "задължение към обществото" бе увеличена с над 100%. С нея би трябвало да се покриват по-високите разходи за тока, който НЕК купува от ВЕИ централите и от т.нар. американски централи в "Марица-изток". Решението доведе до серия от протести от страна на бизнеса, но към момента без особен резултат.

"Ние сме реалисти и прагматици. Нашите предложения по принцип се приемат, но ако има обрат и те не бъдат изпълнени, ще възобновим протестите си", каза още Васил Велев. На сходно мнение е и колегата му от Федерацията на индустриалните потребители на ток Константин Стаменов, който още през миналата седмица изрази скептицизма си. "С това предложение за цените все едно няма никаква промяна и от него няма да има никакъв ефект", лаконичен бе той.

Миналата седмица стана ясно, че финансовите институции, които са готови да отпуснат на БЕХ заем от 650 млн. евро, искат държавна гаранция за парите. Финансовият министър Владислав Горанов обаче е категорично против. Парите са нужни, за да може НЕК да се разплати с американските централи и да влязат в сила договореностите за по-ниска цена на тока, купуван от тях. Без тези договори всички досегашни сметки на КЕВР за цените на тока са нереални.

investor.bg

✓ Бюджет 2016 е по-добър, но не достатъчно, смятат бизнес и синдикати

Всички социални партньори са убедени, че трябва да има механизъм за договаряне на минимална работна заплата

Бюджетът за 2016 година е по-добър от предходния. Около това мнение се обединиха представители на бизнеса и синдикати в коментарите си за бюджетната рамка догодина пред телевизия Bulgaria ON AIR. Работодателите смятат, че той е по-добър, защото се върви към по-бърза консолидация, а синдикатите одобряват социалните промени. Оттук нататък обаче двете страни имат големи различия.

Бюджетът за догодина е по-добър от миналия дори и в социалната сфера, но не достатъчно, каза Николай Ненков, вицепрезидент на КНСБ. И поясни, че в него са предвидени повече средства за държавната администрация, но с превес не за социалните агенции и учителите, а за приходните агенции и сектор Сигурност. Подобна позиция изрази и Васил Велев, председател на АИКБ.

Всички социални партньори са убедени, че трябва да има механизъм за договаряне на минимална работна заплата ежегодно, подчерта Ненков. И допълни, че държавата не губи от увеличението ѝ, а даже печели. Няма консенсус в

Тристранния съвет за равнището ѝ, но всички са категорични, че трябва да се утвърди методика за определянето ѝ по определени критерии.

Велев обясни, че МРЗ всъщност за бизнеса не е 420 лева от догодина, а е 470 лева заради класовете прослужено време. С това обаче от КТ Подкрепа не се съгласиха с аргумент, че класове няма за всички работещи, а и частният бизнес често намира причина да не ги плаща.

Работодатели и синдикати отново влязоха в спор дали ръстът на минималната заплата изпреварва този на производителността или обратното. Според Велев производителността на труда изостава, а според синдикатите тя изпреварва.

Васил Велев също подчерта, че Бюджет 2016 е по-добър от предишния, защото се върви към по-бърза консолидация, продължава данъчна стабилност при ниски преки данъци и стремежът за преразпределение на БВП през бюджета да остане под 40 процента. От АИКБ обаче биха подкрепили и по-амбициозен бюджет с оглед на реформи, които трябва да се видят за стопяване на дефицита.

Той допълни, че икономическият ръст ще е по-нисък от заложения – до 1,5%, защото недостатъчно се оценяват негативите от разменените санкции с Русия, които носят спад до 6 процента в някои сектори. Недостатъчно се оценява и гръцката криза, бежанската криза, прекомерната административна намеса на пазара на труда, както и драстичният скок в цената на тока за индустрията, защото тя е намалена символично и не може да компенсира предишното стопроцентово увеличение на компонентата „Задължения към обществото“.

Според Ваня Григорова от КТ Подкрепа Бюджет 2016 е безперспективен бюджет, защото взимаме нов дълг, с който да финансираме дефицит, тоест отново се влиза в спирала на дълга, от която няма как да излезем по този начин.

petel.bg

✓ Токът за бизнеса поевтинява със символичните 2.8%

Въпреки заплахите на работодателите за протести Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) намали само с 2.8% цената на тока за индустрията от 1 ноември. Това стана възможно, след като таксата "задължение към обществото", която през лятото скочи със 100%, бе "орязана" с 1.07 лв. - от 37.90 лв. на 36.83 лв. за мегаватчас. Точно такива бяха и предварителните сметки на комисията, оповестени през миналата седмица и определени от работодателите като подигравка.

Цената за бита се запазва. "Така ще се гарантира, че при евентуално поскъпване на природния газ домакинствата няма да бъдат подложени на риска цените на електроенергията да бъдат повишени", обясни председателят на КЕВР Иван Иванов. Като причина за нищожното намаление на цената на електроенергията за бизнеса Иванов изтъкна падането на цената на природния газ за четвъртото тримесечие с 14.26%. "За съжаление в изминалите три месеца от влизането в сила на новите цени на тока от 1 август намалението на цената на природния газ е единственият съществен ресурс, позволяващ поевтиняване на тока", обясни Иванов. Това от своя страна означава и по-малко разходи за тока, произвеждан по високоэффективен начин от заводските централи и топлофикациите, работещи на газ. Всъщност през последната една година цената на природния газ падна с около 1/3.

Национално представените работодателски организации ще продължат да оспорват решението на регулатора и ще поискат спешна среща с депутатите, КЕВР и енергийната парламентарна комисия в Народното събрание. Индустрията настоява за връщане на старите цени за бизнеса отпреди 1 август. "В момента законът предвижда, че цените могат да се променят от КЕВР на всеки три месеца, т.е. следващата промяна може да бъде едва в началото на февруари. Но това лесно може да се промени от депутатите и следващата промяна да бъде факт още от 1 декември", каза вчера председателят на Асоциацията на индустриалния капитал Васил Велев пред в. "Сега". Според работодателите има достатъчно резерви, които да позволят връщане на старите цени за фирмите отпреди 1 август. Тогава таксата "задължение към обществото" бе увеличена с над 100%. С нея би трябвало да се покриват по-високите разходи за тока, който НЕК купува от ВЕИ централите и от т.нар. американски централи в "Марица-изток". Решението доведе до серия от протести от страна на бизнеса, но към момента без особен резултат.

"Ние сме реалисти и прагматици. Нашите предложения по принцип се приемат, но ако има обрат и те не бъдат изпълнени, ще възобновим протестите си", каза още Васил Велев. На сходно мнение е и колегата му от Федерацията на индустриалните потребители на ток Константин Стаменов, който още през миналата седмица изрази скептицизма си. "С това предложение за цените все едно няма никаква промяна и от него няма да има никакъв ефект", лаконичен бе той.

Миналата седмица стана ясно, че финансовите институции, които са готови да отпуснат на БЕХ заем от 650 млн. евро, искат държавна гаранция за парите. Финансовият министър Владислав Горанов обаче е категорично против. Парите са нужни, за да може НЕК да се разплати с американските централи и да влязат в сила договореностите за по-ниска цена на тока, купуван от тях. Без тези договори всички досегашни сметки на КЕВР за цените на тока са нереални.

burgasnews.com

✓ Работодателите не харесват проекта за Бюджет 2016

Прекалено оптимистична е прогнозата на финансовото министерство по отношение на ръста в икономиката. Това заяви председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България, АИКБ, Васил Велев по време на Националния съвет за тристранно сътрудничество, проведен днес. Според него ръстът ще е между 1,3 и 1,5%, тъй като ще бъде повлиян от негативни фактори като кризата в Гърция, забавянето на китайската икономика, санкциите срещу Русия.

Минималната работна заплата и административното покачване на минималните прагове пък ще ударят заетостта, прогнозира Велев. "Подкрепяме усилията за реформи, но те, като че ли, са усилия отвън - от Министерство на финансите и не толкова отвътре за реформи в сектор "Сигурност". Не можем да подкрепим тези бюджети и ръста в тях. Тези сектори у нас са префинансирани по относителни показатели спрямо средното за ЕС", допълни председателят на АИКБ.

Камен Велчев от КРИБ заяви, организацията не подкрепя актуализацията на бюджет 2015 заради пълния отказ от реформи, както и идеята за частичен данъчен кредит и таксата за отпадъци. Не виждаме причина за увеличаване на бюджета на сектор "Сигурност", заяви по време на обсъждането председателят на КНСБ Пламен Димитров. "Синдикатът не е съгласен с допълнителните 160 млн. лева за МВР. За 2015 г. е очевидно, че завишените приходи, благодарение на усилията на администрацията, така и на работодателите, направиха възможно събирането на повече от 1,7 млрд. лева данъчни приходи", коментира Пламен Димитров.

Той подчерта, че основната критика за бюджет 2016 г. на КНСБ минава през бюджетната философия. "Според нас може да бъде построена по друг начин", допълни президентът на КНСБ. От своя страна финансовият министър заяви, че приоритет на фискалната политика ще бъде намаляване на дефицита и повишаване на стабилността. "Очакваме нарастване на потреблението и забавяне на растежа на инвестициите. Идентифицирани са и предизвикателства - невъзможността от пряко свиване на персонала в някои сфери, изплащане на обезщетения за освободени служители в съответните администрации", каза Горанов. Той обясни още, че една от причините за генерирането на допълнителен дефицит са допълнителните разходи по бюджетите на общините, свързани с програмния период и изборния цикъл, в който местните власти се намират.

"Необходими са промени в приходната част, които да отразят реални оценки", добави Горанов. По думите му се очакват още законодателни инициативи за повече приходи като удължаване начисляването на ДДС за селскостопански култури, въвеждане на данък "уикенд", увеличаване на акциза. В бюджета за 2016 г. са предвидени 3,9 млрд. лв. за здравеопазване, 3,1 млрд. лева за образование, 3,3 млрд. лв. за отбрана и сигурност, 11,9 млрд. лева за социално осигуряване, за жилищно строителство и околна среда - 2,4 млрд. лв., 508 млн. лева за култура, 5 млрд. лева за икономически дейности и общи държавни разходи - 2,4 млрд. лева, припомни министърът.

[Вестник Капитал Daily](#)

✓ Бюджетно отстъпление

Финансовият план на държавата за 2016 г. е рисков, изземва повече ресурс от хората и не предполага реформи

Първият бюджет на настоящия финансов министър вече е факт. За разлика от миналогодишния, който беше до голяма степен подготвен от екипа на служебния министър, под натиска на сроковете и след избори, този вече е дело на Владислав Горанов и трябва да изразява виждането на правителството за икономическото, фискалното и финансовото развитие на държавата поне през следващата година. Ако приемем, че това е така, тогава изводът е ясен: правителството избира спокойствието и отказва да стимулира реформи.

Най-важните показатели за устойчивостта на публичните финанси – дефицит и дълг, бележат подобрене спрямо 2015 г. "Дупката" догодина трябва да бъде 2%, а ако разчитаме на преценката на министър Горанов, може да слезе и под този праг. Новият нетен дълг, с който ще се покрие дефицитът, е 2.1 млрд. лв., което е приблизително колкото тази година. През 2018 г. държавният дълг се планира да достигне 28.9% от БВП, което е по-малко от прогнозата за увеличение до 31% от БВП. Добрите новини обаче свършват дотук.

На практика правителството се отказва от единствената реформа, която въпреки трудностите беше записана през миналата година – оряването на разходите за възнаграждения в държавните ведомства с 10%. На второ място, трябва да се отбележи, че финансовото министерство предпочете да увеличи разходите в бюджета с общо 2 млрд. лв., вместо да свие по-агресивно дефицита, каквито заявки бяха давани през цялата година. Тези разходи изглеждат още по-плашещи заради възможността заложеното увеличение на приходите да не се изпълни, което води след себе си още дефицит и дълг. А това изглежда напълно възможно предвид несигурната външноикономическа обстановка, липсата на буфери в бюджета и възлагането на надежди на еднократни постъпления.

И на трето, но не последно място, кабинетът е заложил няколко важни за него посоки - саниране, магистрала "Хемус", БДЖ и тази тема, на която никой не обича да говори - банките. Погледната през бюджета, 2016 г. обещава да е годината, в която вторият кабинет "Борисов" ще харчи много и необезпокоявано.

МВР - любимата черна дупка

При представянето на бюджета за 2015 г. министърът на финансите не пропусна да се похвали със заложеното оряване на разходите за заплати с 10%, от което фискът трябваше да спести близо 350 млн. лв. Още тогава много икономисти предрекоха, че това няма да стане. През първите девет месеца на 2015 г. свиването на разходите е с около 0.7% и неизбежното се случи – бюджетът трябваше да бъде актуализиран. С ревизията ведомствата получиха допълнително 390 млн. лв., по-голямата част от които са за заплати и обезщетения.

С проекта за 2016 г. се залагат 220 млн. лв. повече пари за министерства, агенции и комисии и др. Т.е. някакво свиване спрямо 2014 г. отново има, но то е около 1/3 от миналогодишното. А ако се има предвид, че за 9 месеца министерствата успяха да свият разходи за около 20 млн. лв., не е ясно как следващата година ще успеят да свият 120 млн. лв. Въпреки че много пъти през годината Горанов държеше ултимативен тон към своите колеги и ги предупреждаваше да започват да режат, след заседанието на Националния съвет за тристранно сътрудничество в четвъртък министърът звучеше примирен. "Политическият дебат, особено с колегите, не може да е по линия власт – подчинение. Вярвам, че екипите на министерствата, които не постигнаха поставените цели през 2015 г., ще продължат с усилията", каза Горанов.

Тъжното е, че традицията най-големите нарушители да получават най-много, се запазва. Така се случи и през 2014 г., когато на два пъти беше правена актуализация и сектор "Сигурност и отбрана" получи допълнително стотици милиони. Така се случва и с актуализацията сега – МВР и отбраната получават общо 240 млн. лв., а с бюджета за 2016 г. - още 144 млн. лв. Всички тези пари се дават без поет конкретен ангажимент от страна на тези ведомства и на фона на обещано увеличение на бюджета за учителски заплати например с 96 млн. лв. за година и три месеца. Това, ако не друго, показва напълно сбъркана стратегия.

За първи път Министерството на вътрешните работи ще получи още със Закона за бюджета над 1.1 млрд. лв., или с 95 млн. лв. повече от 2015 г. Министерството на енергетиката също е сред големите печеливши с допълнителни 64 млн. лв. В редиците на наградените са още отбраната, финансите и транспортът, които ще получат по няколко десетки милиона отгоре.

"Основният въпрос е дали тези пари се дават срещу ангажимент за реформи, или както досега – без никакъв ангажимент", коментира Георги Ангелов, старши икономист в Институт "Отворено общество". Според него, ако няма реформи, свързани с оптимизация на персонала, разделение на труда на рисков и нерисков и подобряване на услугите, ефектът в края на следващата година ще бъде познатият – още пари за тези ведомства.

Санитарне, "Хемус", БДЖ и... хм, банките

През 2016 г. Министерството на финансите иска да харчи рекордно. И въпреки че преразпределението остава под 40% като дял от brutния вътрешен продукт (БВП), в номинално изражение консолидираните разходи се увеличават нетно с 2 млрд. лв. Допълнителни 400 млн. лв. са предназначени за разпоредителите с бюджетни средства (министерства, агенции, комисии, общини). Близо 1.8 млрд. лв. са за капиталови разходи. Правителството си е поставило няколко големи цели, за които тези пари вероятно ще отидат - програмата за санитарне, изграждането на магистрала "Хемус", и отделянето на допълнителни пари за отбрана (вкл. за ремонт на самолетите "МиГ-29"), за спасяване на БДЖ или за спасяване на НЕК. Вероятно защото за пореден път разчитаме само на думите на финансовия министър, не на ясни разчети.

Допълнителните средства са записани в графата "Капиталови разходи" и в голямата си част не са разпределени детайлно нито по ведомства, нито по проекти. Тоест не знаем в какво ще се инвестира, не знаем и колко - едно постановление на Министерски съвет, и парите могат да свършат другаде. От отговора на Горанов пред журналисти в четвъртък стана ясно, че около 1 млрд. лв. ще се използват за санитарнето и за изграждане на отсечката на автомагистрала "Хемус" от разклона между Ловеч и Плевен. "Това е след енергийно ефективното санитарне втората голяма тема, която искаме да поставим и да се опитаме да решим до края на мандата, ако той е с нормална продължителност. И усилията през следващата година ще са насочени основно в тази посока", каза Горанов. "Вече вървят тръжните процедури по проекта", обяви министърът на финансите. Магистралата, свързваща София и Варна, няма пълно финансиране от европейските фондове и затова трябва да бъде довършена със заемно финансиране и очевидно през бюджета.

Неяснотата я има и по линия на приходите. През 2016 г. МФ очаква рекордни приходи от концесии – над 700 млн. лв., при положение че в годините назад числото се върти около 100 млн. лв. Разликата идва от желанието на Горанов да получи 600 млн. лв. от концесията на летище София, и то наведнъж. Това е лоша идея по няколко причини. В бюджета липсва информация как точно ще се изразходват тези пари. В четвъртък министърът каза пред журналистите, че те ще бъдат използвани "приоритетно за решаване на натрупаните проблеми в министерството на транспорта". Това вероятно значи да се плащат дълговете на железниците и да се инвестира в спасителната програма, подготвена от ръководството на БДЖ. Не е ясно какво ще се случи, ако се окаже, че тази година никой не пожелае да вземе летището при условията на финансовото министерство. Отново от думите на Горанов се разбира, че просто БДЖ няма да получи нищо, което от своя страна поставя въпроса какво ще се случи с държавните железници. Практиката показва, че обикновено при тях нещата се решават с нов дълг, а не с оптимизиране по други пера.

Говорейки за дълг, БДЖ няма да са единствените, които може да разчитат на държавата. В закона за бюджета е записано, че максималният размер на новия държавен дълг, който може да бъде поет през следващата година, е 5.3 млрд. лв. Думичката "може" е важна - надеждите са да не се наложи. Но ако се, от тази сума 3.2 млрд. лв. могат да бъдат използвани за предоставяне на финансова подкрепа на проблемни банки, ако стрес-тестовите тази година покажат, че има такива.

Без буфери

На фона на този надвиснал вътрешен риск в банковата система е изненадващо, че в бюджета липсват каквито и да било буфери, които да удържат натиска върху дефицита, ако по някаква причина ситуацията се влоши. "Бюджетът продължава да има проблем с разходната част. Тя е рискова", коментира финансистът Любомир Дацов пред БНР. Според него през следващата година икономическият растеж ще е по-нисък от тази година, докато правителството очаква да е по-голям. Ако има нужда от рекапитализация на някои институции, това ще се финансира с дълг и няма да увеличи дефицита. Вторичните ефекти от такива сътресения обаче може да свият кредитирането и апетита за инвестиции.

Всъщност правителството отчита макроикономическите рискове. В мотивите към законопроекта за държавния бюджет за 2016 г. е записано, че негативни ефекти върху България ще има, ако икономиките на основните ни външноотровговски партньори се влошат, а допълнителен риск може да дойде по линия на петрола и валутните курсове. Всичко това ще се отрази на износа и на покупателната способност. Въпреки тези констатации обаче буфери няма. "Движим на ръба на бръснача. Генерираме огромни дефицити, при положение че при този икономически растеж бюджетът трябваше поне да е балансиран, ако не и на излишък", смята Дацов.

За нереално високи икономически показатели говори и председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) Васил Велев. "Опасявам се, че заложеният икономически ръст от 2.1% е прекалено оптимистичен", смята той. Поводите за притесненията му са свързани с икономическото забавяне в Китай, сътресенията в Гърция, санкциите, които си налагат Европейският съюз и Русия, както и бежанската вълна към Европа. "Реалният бизнес вече усеща тези трудности. През първото тримесечие на 2016 г. ще усетим и негативното влияние от административното вдигане на цената

на тока", смята Велев. Неговата прогноза е, че ръстът ще е между 1.3% и 1.4%, колкото приблизително са прогнозите на международни институции като Европейската комисия, Международния валутен фонд и Европейската банка за възстановяване и развитие.

Бюджет по поръчка

Така без особена изненада, след убедително спечелените избори този първи бюджет показва, че управляващите са доволни от ситуацията, чувстват се комфортно и не виждат нужда от съществена промяна. Дори този най-прост механизъм за контрол над общините - намалените капиталови разходи, които след 2009 г. бяха оръжани максимално, също остава непроменен. С този бюджет те се вдигат с около 40 млн. лв. (само парите, които общините могат да използват по собствена преценка), което е смешно малка сума за огромните нужди по места. Това е порочен механизъм, защото не значи, че местната власт няма да получава допълнителни пари. Просто ще ги получава както и досега - на тъмно, след разговор с правилните хора, на подпис от МС, без яснота кой и защо получава допълнителни трансфери.

Важни обществено-икономически и политически теми

Вестник 24 часа

✓ 111 млн. евро за стимулиране на агроизноса от ЕС през 2016 г.

България и Гърция ще правят промоции на ракии в САЩ, Русия и Беларус

111 млн. евро са предвидени за промоционални програми през 2016 г., които да стимулират износа на агропродукти от ЕС за т.нар. трети страни. Това заяви Десислава Василева, началник-отдел "Икономически и пазарни анализи" в земеделското министерство на дискусия на тема "Износът на агростоки – пробиви и нови възможности", организирана от в. "Български фермер".

Плановите са да се отвори прием за набиране на промоционални програми още в периода януари-април 2016 г. От догодина ще има и промяна на правилата за кандидатстване. Предложенията вече ще се подават онлайн директно в Европейската комисия.

Няма да е нужно, както досега, първо програмите за промоции и реклама да се одобряват от българското министерство на земеделието и едва тогава да се изпращат в Брюксел.

Агроведомството обаче ще продължава да дава информация за различните схеми и да консултира заинтересованите организации на производители.

Съществено изменение е, че отпада националното съфинансиране на промоционалните програми. Делът на средствата от ЕС пък се увеличава.

Така за "обикновени" програми, подадени от организация в една страна членка, субсидията от Брюксел е 70%, а ако е многонационална програма от поне 2 държави, финансирането от ЕС скача на 80 на сто. Още по-висок дял - 85%, е предвиден за т.нар. кризисни програми.

Например сега такива са в сектор "мляко" и свиневъдство, за които наскоро от Еврокомисията отпуснаха и извънредна помощ.

Европейските средства за информационни и рекламни кампании при износа на агростоки постепенно ще нарастват и през 2019 г. ще достигнат 200 млн. евро. За сравнение тази помощ през 2013 г. е била едва 61 млн. евро.

От 111-те млн. евро за 2016 г. пък 30 млн. евро ще бъдат заделени специално за подкрепа на мляко, млечни продукти и свиневъдство. 3 млн. евро ще се пазят за кризисни ситуации.

Разширява се и приложното поле на мерките в промоционалните програми. Ще се включат и преработени продукти от хранително-вкусовата промишленост като например хляб, шоколад, паста и др.

При кампаниите вече ще се дава възможност и за посочване на произхода и марката на продуктите, но при определени условия.

Земеделското министерство води политика на насърчаване на износа на агростоки, като добра перспектива за това представляват пазарите на азиатските и арабските страни, обясни Десислава Василева. Това ставало по няколко направления. Давали се държавни помощи за участие на български производители в селскостопански изложения. Министерството усилено работело и по договарянето на необходимите образци на сертификати при износа и уточняване на условията за внос в конкретните държави.

От 2009 г. насам били одобрени 16 промоционални програми за износ на земеделски продукти с българско участие, съфинансирани от ЕС по европейската схема за промоции.

Последните 4 промоционални програми са одобрени на заседание на Комитета за обща организация на селскостопанските пазари към Европейската комисия, което е проведено на 23 октомври.

С 3,910 млн. евро ще се направи промоция на българска ракия и гръцката спиртна напитка ципуро на пазарите на САЩ, Русия и Беларус. Тази програма е подадена от регионалната лозаро-винарска камара "Южно Черноморие"-Бургас, и гръцкото сдружение "Тирнавос".

Друг проект е одобрен за промоция в САЩ и Китай на наши вина със защитено наименование на произход или защитено географско указание. Програмата е на обща стойност 3,578 млн. евро и е на Националната лозаро-винарска камара.

Последните 2 одобрени схеми са за промоции на плодове. Едната е предложена от Националния съюз на градинарите в България и е за експорт на пресни череша за пазарите в Саудитска Арабия, Обединените арабски емирства и Беларус. Стойността ѝ е 1,639 млн. евро. Другата информационна и промоционална програма "Обичам плодове" е на асоциацията на земеделските производители в България и е насочена като цяло за експорт на пресни плодове в Обединеното кралство, Литва и Румъния. Тя е за 4,053 млн. евро.

10% ръст на експорта на храни от началото на годината Износът на български хранителни стоки и напитки надхвърля 3 млрд. лв. от началото на годината до момента, съобщи на дискусиата на в. "Български фермер" Мариета Захаријева, изпълнителен директор на агенцията за насърчаване на малките и средните предприятия. Това представлявало ръст от около 10 на сто.

Българският износ на агростоки е насочен основно за страните от ЕС - най-много за Германия, Гърция и Италия. Извън ЕС обаче се наблюдавало увеличение на интереса към български храни и вина от пазарите в Турция, Китай, Казахстан, Азербайджан, Япония и др.

Хранително-вкусовата промишленост е традиционно силно развит отрасъл със значително място в икономиката на страната и експорта, заяви Мариета Захаријева. През тази година хранителната индустрия е произвела продукция за близо 10 млрд. лв. За сравнение през цялата 2014 г. тя е била на стойност 9,6 млрд. лв. Експортът на агростоки се развивал по-интензивно от общия за България.

"Ние сме си поставили за цел насърчаване на износа към трети страни и търсене на нови пазари за традиционни български продукти във и извън ЕС чрез по-пълно използване на европейските фондове за популяризиране и реклама на традиционните продукти, каза още Захаријева.

През 2015 г. чрез изпълнение на проект "Насърчаване на интернационализацията на българските предприятия" по оперативна програма "Конкурентоспособност" агенцията е финансирала участието на 90 фирми от сектор "Храни и напитки" в международни изложби и панаири. По-големите от тях са германските изложение ANUGA в Кьолн, BioFach в Нюрнберг и ProWein в Дюселдорф, както и TUTTOFOOD в Милано, Италия. В Копенхаген пък са проведени търговски мисии с 15 малки и средни предприятия от хранителния бранш, а на "Експо Италия" - с 13 фирми. До края на годината са планирани национални участия в Пекин, Китай, Малмьо, Швеция и за вина в Гуанджой, Китай.

На първите места при експорта на агростоки са зърното и маслодайните култури, а след тях е птичето месо - най-вече патешките и пилешките разфасовки, черен дроб и яйца, заяви на дискусиата Стилиян Гребеничарски от "Интелиагро". Напоследък добре се представяли и сирената, изварите, пчелният мед и гъбите.

Положителна тенденция в експорта ни била, че той е разпръснат в множество отделни земеделски култури. Въпреки че повечето били с малък обем като пари, това показвало, че българските производители намирали успешно ниши. Имало обаче и продукти като фасула, който се изнасял, но в същото време се и внасял в много по-големи количества.

✓ **Кристалина Георгиева: Планът „Юнкер“ постигна значителен резултат за 2015 г.**

Планът „Юнкер“ постигна значителен резултат за 2015г. – 50 млрд. евро допълнителни инвестиции в икономиката на Европа. Това каза зам.-председателят на ЕК Кристалина Георгиева в интервю в за предаването „Събота 15“ по БНР.

„Първият и най-важен приоритет беше и остава да се увеличат инвестициите в Европа, за да има повече работа за хората, да имаме по-конкурентоспособна икономика и успехите са налице“, коментира Георгиева относно изминалата вече година от избирането на настоящата Европейска комисия.

„Не много забележими, защото вниманието ни е насочено и с основание към кризата с бежанците в момента, но планът „Юнкер“ не само вече работи, а и има значителен резултат за 2015г. – 50 млрд. евро допълнителни инвестиции в икономиката на Европа. Това за комисията и Европа е голямо постижение и е голямо постижение лично за мен“, заяви Кристалина Георгиева.

✓ **Трети сме по спад на безработицата в Евросъюза**

Безработицата в България е отчела един от най-силните годишни спадове в ЕС, като се е понижала от 11,3% през септември 2014 година до 9,4% през септември 2015 година, съобщи Евростат. За същия период безработицата сред младите българи се е понижала от 23% до 20,7%. През септември без работа са били 10,4% от мъжете и 8,4% от жените в България.

Най-отчетливото понижаване на безработицата на годишна база е регистрирано в Испания (от 24,0% на 21,6%), Естония (от 8,0% на 5,7%) България (от 11,3% на 9,4%) и Словакия (от 12,9% на 11,0%).

Ръстове са отчетени във Финландия (от 8,9% на 9,5%), Франция (от 10,4% на 10,7%), Румъния (от 6,7% на 6,8%) и Великобритания (от 8,6% на 8,7%).

✓ Губим 17 млн. евро по “Рибарство”

Плащания ще се правят до април 2016 г.

От старта на оперативна програма “Рибарство” през 2007 г. досега са загубени 17 млн. евро, съобщи пред “Труд” шефът на фонд “Земеделие” Румен Порожанов. За тази година загуби не се очакват. Оказа се, че проекти по тази програма ще може да се приключват до 22 януари 2016 година.

“По рибарската програма има възможност заявките за плащания, с които се посочва, че проектът е приключен, да се подават до 15 работни дни след началото на следващата година или до 22 януари. Плащанията ще могат да се правят до края на април 2016 г.”, уточни още Порожанов.

По изтичащата програма “Рибарство” към днешна дата са усвоени 78,7% от бюджета на програмата. Общият ѝ бюджет е около 106 млн. евро.

Министерство на земеделието и храните закъсна и с новата програма за морско дело и рибарство 2014-2020 г. По нея се очертават две нулеви години – 2014 и 2015 г., защото програмата все още не е одобрена от Европейската комисия, а пренаписан вариант за нея бе изпратен в Брюксел преди седмици.

✓ „Натура” влиза в морето срещу 11 млн. лева от Брюксел

Ще се направи карта на местообитания на делфини, карагьоз, рифове, пещери, водорасли и др.

До края на годината по новата програма “Околна среда” ще стартираме европроект, чрез който ще се пристъпи към определяне на защитените зони по „Натура” в Черно море, съобщи министърът на екологията Ивелина Василева.

“Ще се направи карта на цялата екосистема в Черно море. Има райони, където например се срещат специфични водорасли, ракообразни. Може да има рифове или пещери. Това са подходящи местообитания, в които характерни видове се развиват. При идентифициране на тези местообитания могат да се въведат ограничения за улов или за преминаването на тежки кораби”, уточни пред “Труд” министър Василева.

“Важното е да се опише територията, да се направи изследване, за да е ясно какво има в нашето Черноморие”, добави тя. Още през лятото Василева заяви, че ще се изследват и местообитанията на делфини и на защитения карагьоз.

Целият проект по определяне на защитените зони ще струва 11 млн. лв. Срещу сумата освен изследвания и карта, трябва и да се определят самите морски зони и да се допълни информационната система към ЕК, уточни още Василева.

Страната ни има ангажимент към ЕК всяка година да предоставя информация за видовете и състоянието на Черно море, както и да определи морските защитени зони. Наред с това на всеки 6 години еврорективите изискват да се предоставя подробен доклад за състоянието на Черно море.

Проектът ще се изпълнява от Националната служба за защита на природата.

“В момента се подготвя директна покана към Националната служба за защита на природата, които отговарят в министерството, и там ще се обхване цялостната задача”, допълни Василева.

✓ Кабинетът одобри държавните разходи за следващата година

Дългът ще нарасне с 2.1 млрд. лв. до 26.6 млрд. лв.

Правителството одобри държавния, здравния и социалния бюджет за 2016 година без съществени промени спрямо вариантите по вносител. В същия ден трите законопроекта бяха внесени и в Народното събрание. Планираният дефицит по държавния бюджет за следващата година е 2% от БВП. Цялото преразпределение остава под 40% от БВП, като е предвидено това съотношение да намалява с всяка следваща година. Дългът на държавата ще нарасне с 2.1 млрд. лв. до 26.6 млрд. лв. “Няма пълно щастие във всеки един бюджет, но е постигнато най-малкото общо кратно между всички потребности, за да може държавата да изпълнява догодина основните си функции”, коментира финансовият министър Владислав Горанов.

Ръст на осигуровките

Въпреки протеста на работодателите бюджетът на НОИ е планиран със средно увеличение на минималните осигурителни доходи от 7.5% и повишаване на минималната работна заплата до 420 лв. Увеличение ще има и при осигуровките на земеделските производители, макар и с по-малко от планираното през миналата година. През 2016 г. осигуровките ще са върху 330 лв.

С бюджета на здравната каса се запазва размерът на осигуровките на 8%. Предвидени са общо приходи и трансфери в размер на 3.2 млрд. лв. и както миналата година, не се планира дефицит. От следващата година националните рамкови договори ще влизат в сила от 1 април на съответната година вместо от 1 януари.

Пенсиите ще бъдат индексирани от 1 юли с 2.5%. Догодина с по два месеца се увеличават осигурителният стаж за пенсиониране и възрастта. В най-масовата трета категория труд мъжете ще се пенсионират на 63 години и 10 месеца със стаж 38 години и 2 месеца, а жените - на 60 години и 10 месеца със стаж 35 години и 2 месеца. Общо парите за здравеопазване в държавния бюджет през 2016 г. ще са 3.9 млрд. лева.

Повече пари за съдебната система

Кабинетът отпусна за съдебната власт с 45 млн. лв. повече от заложения предварително в проектобюджета размер от 473 млн. лв., колкото бяха и за миналата бюджетна година. Така сумата за съдебната власт става 518 млн. лв. при изчислен от Висшия съдебен съвет необходим бюджет на системата в размер 542 млн. лв.

✓ Екоминистерството: ЕК спря три наказателни процедури срещу България

Това са делото за софийските отпадъци и две процедури за транспониране на екозаконодателството

Три наказателни процедури на еврокомисията срещу България са били спрени, съобщи министърът на околната среда и водите Ивелина Василева, цитирана от пресслужбата на министерството. Това са делото за софийските отпадъци и две процедури за транспониране на екологичното законодателство.

"Открихме завода за отпадъци, с което изцяло затворихме, приключихме проекта и сега Европейската комисия вече официално взе решение за закриване на наказателната процедура, която стартира през 2007 г. – за изграждането на интегрираната система за управление на отпадъците в София", каза Василева.

С приемането на Закона за водите е прекратена и наказателната процедура в сферата на водите, а с промяната на Закона за опазване на околната среда пък са транспонирани текстове, които касаят големите рискови предприятия.

Продължава да бъде налице обаче най-голямата заплаха за санкции в екосферата - делото "Калиакра", което ЕК води срещу България заради изграждането на ветропаркове в защитената зона "Калиакра", и изграждането на голф игрище и туристически обекти в защитена зона "Белите скали". Решението на съда се очаква до края на годината, когато ще стане ясно какви ще се санкциите за България заради нарушенията.

Затваряш една, отваряш друга...

Наказателната процедура във връзка с изграждането на интегрираната система за управление на отпадъците в София стартира през 2007 г., а през 2009 г. влезе и в съдебна фаза. Причината: голямото забавяне на проекта за депо и завод за преработка на отпадъците в столицата, което създаваше огромни проблеми на София. Към момента на влизането на процедурата в съдебна фаза общината договаряше на порции извозването на хиляди тонове бали с боклук към депата на други общини. Това костваше на софиянци милиони левове за балиране, транспортиране и по-високи такси за депониране. Но на практика към 2009 г. цялата страна бе изправена пред криза с отпадъците - новите депа, които трябваше да бъдат изградени с еврофинансиране, се забавиха драстично и бе взето решението старите депа, които не отговарят на европейските изисквания, да продължат да се използват, въпреки че трябваше да бъдат затворени. България и до момента изостава значително с изграждането на новите депа за отпадъци и със закриването и рекултивацията на старите и това в крайна сметка доведе до нова наказателна процедура, която започна през 2014 г.

Проблеми с транспонирането

Другите две наказателни процедури са заради нетранспонирано законодателство, като тези пропуски вече са поправени. Наказателната процедура, която засяга големите рискови предприятия, обаче бе особено показателна. В информационната си фаза тя започна през февруари 2013 г. - месеца, в който първият кабинет на Борисов подаде оставка. Законодателните празноти засягаха основно управлението на отпадъците от миннодобивните индустрии, където Брюксел отчиташе някои пропуски - примерно в частта със съхранението на отпадъците.

Въпреки спешността на задачата, за да се избегне развитие на наказателната процедура, екоминистерството по време на кабинета "Орешарски" демонстрира тотална незаинтересованост по темата. Промените, които трябваше да се направят, за да спре процедурата, се бавеха поради напълно бюрократични причини, като веднъж дори се стигна дотам да не бъдат одобрени на заседание на парламентарната комисия по околна среда, тъй като цялото ръководство на екоминистерството се яви на заседанието без становище, което трябваше да бъде издадено от ведомството. В крайна сметка законът бе променен при втория кабинет на ГЕРБ.

✓ Колко струва здравната реформа

Минималното увеличение на бюджета на здравната каса поставя под въпрос гласуваните промени в сектора

Битката за бюджета на здравната каса се случва всяка година между финансовото министерство, здравните институции и лекарите. Обикновено тя завършва с победа на финансовото ведомство - колкото то предостави, толкова и всеки месец след това се говори как да се покрие известният още от началото на годината дефицит. Причината е, че бюджетът за здраве се прави "на око" и отразява по-скоро парите, които министерството на финансите смята, че може да даде, а не реалната стойност на здравните услуги, очакваният брой болни, или още по-малко – достойното заплащане на лекарите.

През тази година дефицитът на касата достигна около 130 млн. лв., като към тази сума не се прибавя надлимитната дейност на болниците за 65 млн. лв., която касата няма основание да плати. През следващата тези суми ще бъдат още по-големи, ако бюджетът не отрази вече гласуваните здравни реформи – въвеждане на здравна карта, разделянето на услугите на основен и допълнителен пакет, покупка на високотехнологична апаратура, новата лекарствена политика. Тук отново не споменаваме заплатите на лекарите. Те обикновено се забравят.

Два пъти за една седмица

През изминалата седмица надзорният съвет два пъти гласува бюджета на здравната каса. Според предложението на финансовото министерство той е 3.204 млрд. лв., със 130 млн. лв. повече от тази година. Основните плащания от него по традиция са за болнична помощ – над 1.3 млрд. лв. В момента, както и досега, държавата плаща 1/3 от вноските в касата за осигуряваните от нея 4.5 млн. души, останалите 2/3, или над 2 млрд. лв., се покриват от 1.6 млн. работещи в частния сектор. От тази година за първи път държавата е длъжна, според законов текст, да започне да увеличава вноската си, за да може след 10 години да се превърне в изряден платец.

Дефицитът от 130 млн. лв. през тази година означава недостатъчно средства за заплащане на болниците, за лекарства и за възстановяване на дължимото по договори с европейските здравни каси, които са платили за лечение на български граждани в техните държави. На три поредни заседания гражданската квота на надзорния съвет (работодатели, синдикати и пациенти) изискваха информация дали дефицитът от тази година няма да бъде покрит с увеличението на бюджета за 2016 г.

На третото заседание гласуваха против бюджета и предложиха увеличаването му с още 130 млн. лв. за дефицита. Против бяха от финансовото министерство и НАП. Два дни след това се оказа, че дефицитът ще бъде покрит с надсъбрани вноски от частния сектор и с очакван приход от възстановяване на средствата от фармацевтичните компании, който не бил записан.

Надзорният съвет се събра отново и одобри първоначалния бюджет с условия.

Останаха обаче неотговорени въпросите колко ще струват реформите на Петър Москов в здравния сектор, за което все още няма точен анализ. "Това е бюджет на компромиса. Имаме разбирането, че до 1 април ще преговаряме с Българския лекарски съюз за основния и допълнителния пакет, ще има изчисления колко ще струва лечението с новата апаратура, ще има разпределение по новата здравна карта и едва тогава ще има яснота колко реално ще трябва да плати здравната каса и откъде ще се търсят парите", коментира доц. Григор Димитров, представител на Българската стопанска камара в надзорния съвет на НЗОК.

Много идеи, малко пари

През последните месеци парламентът прие поправки в два основни здравни закона – за здравното осигуряване и за лечебните заведения.

Според тях медицинските услуги, които ще се заплащат, се разделят на два пакета – основен и допълнителен, като пациентите със заболявания от основния пакет не трябва да доплащат нищо за своето лечение. Проектонаредбата за тях ще бъде предложена за обществено обсъждане през следващите дни. Освен това новото законодателство предвижда здравната каса да не сключва договор с всички болници, както и да изисква комплексно лечение на някои заболявания, а всичко това да се случва по задължителни здравни карти за лечебните заведения и медицински специалисти по области. Всичко това ще струва още пари, които не присъстват в бюджета.

"Държа да отбележа, че отхвърлихме първоначалния вариант на бюджета, защото не отразява намеренията на правителството за осъществяване на така чаканата реформа. На практика няма достатъчно средства, чрез които да се осъществят и внедрят основният и допълнителният пакет. Отделно от това няма предвидени средства за покриване на 100% платени продукти за основни заболявания като сърдечно-съдовите", коментира д-р Станимир Хасърджиев, председател на Националната пациентска организация и представител на пациентите в надзора на касата.

Той допълва, че засега не виждат в бюджета да са предвидени средства и за "чудесното намерение на правителството", което подкрепят, да отпаднат регулативните стандарти и пациентът да е носител на своето направление, а да не зависи от общопрактикуващия лекар.

"Поискахме разчети колко средства ще са необходими, за да заработи апаратурата, която купи министерството за държавните болници и в която са инвестирани частните клиници. Очакваме анализ за това до две седмици, засега имаме като бройки апаратурата в държавните болници – кибернож, линейни ускорители, очакваме и някои нови лекарства, които ще влязат за заплащане. По същество не сме приели бюджет, а намерение за бюджет. До месец април ще работим по режима досега", допълва Григор Димитров. Той допълва, че премиерът и здравният министър откриха тържествено новата техника и обещаха, че ще бъдат достъпни за пациентите. Как ще стане това, без предвидени пари в този бюджет, е лесно да се разбере - с още по-голям дефицит.

"Бюджетът в стария му вид само бламира приетите закони и реформа. Желанието да се спре тъжният керван към Турция от лекуващи се там пациенти, ще остане неосъществено", отбелязва д-р Хасърджиев.

Искахме по-добре, стана както винаги

След повторното гласуване на стария вариант на бюджета заместник-министърът на здравеопазването д-р Бойко Пенков трябваше да коментира защо единия път е гласувал "срещу", а другия път "за" същите числа и дали тези средства ще са достатъчни, за да бъде проведена реформата.

"Парите за здраве никога не са достатъчни, защото желанията на хората са много, искат все по-добро и най-новото", призна д-р Пенков. Според него средствата в бюджета ще стигнат за покриване на дейностите по основния и допълнителния пакет и парите са разчетени спрямо тях. "Ние трябва да направим много рационално използването на тези средства, за да постигнем максимално покриване на нуждите на хората. Освен това гарантирано ще повишим контрола", обеща той.

Така някакъв бюджет беше гласуван. Остава само: да бъде договорено и одобрено какво влиза в пакетите, кои лечебни заведения ще получават средства от здравната каса, кои лекарства и колко ще се плащат, както и дали цялата налична апаратура ще може да се ползва по линия на здравната каса. И тогава ще стане доста ясно, че се задава поредният, но доста по-сериозен дефицит. Ситуация, която се случва за поредна година.

✓ **Икономическото доверие в еврозоната се подобрява**

Инфлацията в региона остава опасно ниска

Икономическото доверие в еврозоната е нараснало повече от очакваното през октомври, което се дължи основно на оптимизма в търговията на дребно и строителството, съобщава Reuters. Изготвяният от Европейската комисия индекс на икономическото доверие е достигнал 105.9 пункта през миналия месец спрямо 105.6 през септември. Това затвърждава започналата през юли позитивна тенденция и опровергава прогнозите на анализаторите за спад до 105.2 пункта.

Икономическо доверие

Отделният показател на бизнес климата също надхвърля очакванията и достига 0.44 пункта спрямо 0.36 за предходния месец. В отделните сектори от икономиката най-значително подобрене се отчита в строителството, чийто индекс е нараснал до -20.7 спрямо -23.2 през септември. Показателят за търговията на дребно нараства от 4.2 до 6.5 пункта.

По-умерено подобрене се наблюдава в индустрията, където индексът се покачва от -2.3 до -2 пункта. Същевременно оптимизмът спада в сектора на услугите, който отговаря за по-голямата част от икономиката на еврозоната. Неговият

индекс спада от 12.4 пункта през септември до 11.9 през октомври. Потребителското доверие също спада до -7.7 спрямо -7.1 за предходния месец, като негативната тенденция се задържа от август насам.

Показателят на инфлационните очаквания сред потребителите в еврозоната е спаднал до 0.7% през октомври спрямо 3.2 през септември. Това е лош сигнал за Европейската централна банка, която се опитва да предотврати изпадането на региона в дефлация чрез мащабната си програма за финансови стимули.

Инфлация и безработица

Според данните на Евростат инфлацията в региона е била на нулево ниво през миналия месец, след като спадна с 0.1% през септември. Цените на храните, алкохола и тютюневите изделия са се повишили леко, докато цените на енергията остават значително по-ниски спрямо миналата година.

В края на миналата седмица бе публикувана и статистика за безработицата в еврозоната, която е спаднала през септември до 10.8% спрямо 10.9% през август. За целия Европейски съюз безработицата също спада от 9.4 до 9.3 на сто. Така процентът на хората без работа в еврозоната спада до най-ниските си нива от януари 2012 г., а в целия ЕС – от септември 2009 г. Най-високото ниво на безработица се отчита в Гърция - 21.6%, а най-ниското в Германия – 4.5%.

През миналия месец президентът на ЕЦБ Марио Драги сигнализира, че банката може да подсили програмата си за количествено облекчаване на фона на слабите данни за инфлацията и икономическия растеж. "Макар последните данни за инфлацията и безработицата да представляват леко подобрение, те остават слаби. ЕЦБ едва ли може да си позволи да отлага повече новото разхлабване на паричната политика", коментира Джесика Хиндс, анализатор в Capital Economics.

[Вестник Сега](#)

✓ Кабинетът затяга режима за бизнесмени от страни извън ЕС

Руски граждани и БТПП критикуват предлагани промени в Закона за чужденците

Правителството ще ограничи възможността граждани на страни извън ЕС да получават лесно визи за дългосрочно пребиваване в България чрез откриване на търговско представителство или осъществяване на търговска дейност. От тази опция в Закона за чужденците досега се възползваха най-вече граждани на Русия и страните от ОНД, които купуват имоти в България. Има засечени случаи, в които някои представители предлагат срещу заплащане регистрация на желаещите да емигрират в България, става ясно от мотивите. Затова кабинетът предлага с промени в закона да бъдат отсети истинските предприемачи от фиктивните.

Според действащия закон разрешение за дългосрочно пребиваване могат да получат чужденци, които имат бизнес у нас и благодарение на него са разкрити най-малко 10 работни места за българи за срока на пребиваването. Кабинетът предлага да се въведе изискване работните места да са на пълно работно време, а освен това фирмата да е платила поне 250 000 лв. данъци през предходната календарна година.

Сходни, по-строги изисквания се въвеждат и за хората, които кандидатстват за виза за дългосрочно пребиваване като представители на чуждестранни търговски дружества. Съгласно сегашните текстове те получават виза, ако са регистрирани в Българската търговско-промишлена палата (БТПП). Този текст се променя и се въвежда изискването да се извърши "международно проучване на дейността, произхода на капиталите, доброто име и оборота на чуждестранното дружество". Записва се, че членовете на семействата на чуждите представители са длъжни да доказват с документи, че имат родствени отношения, за да получават визи.

В сайта за обществено обсъждане [strategy.bg](#), където е публикуван проектът, руснаци, живеещи в България, зоват той да не се приема. "Напълно е възможно измененията да доведат до масов отлив от страната. Ние се боим именно от това, свързали сме живота си с тази страна, а изведнъж всичко внезапно се променя. Молим ви, не правете от нас нелегално пребиваващи", гласи един от коментарите, написан от "представител на рускоговорещите, които живеят в България на основание "търговски представител", за които България вече е станала дом и те няма къде да се върнат, тъй като много от тях нямат никаква собственост в родината си".

Според коментарите въвеждането на допълнителни изисквания ще създаде много трудности, тъй като получаването на различните документи в Русия минава през тежка бюрокрация. Освен това то е свързано с допълнителни полети и разходи, тъй като документите не могат да бъдат получени от чужбина.

От БТПП също имат забележки. За тях неприемлив е текстът, който се отнася за проверката на чуждестранните търговски представителства. Според БТПП се смесват "критерии, отнасящи се до фирми, и критерии, касаещи физически лица", освен това били твърде общи и неясни. Понятия като "международно проучване на дейността" и "добро име" са неопределени и субективни и при преценката им ще се създадат условия за корупционни практики, смятат от палатата. По отношение на оборота и произхода на капитала следва конкретно да се посочи с какъв документ ще се удостоверяват тези факти и кой е органът, който издава документа. Посочва се, че предвиденото проучване на оборота на дружествата противоречи на принципа да не се създават законови и административни бариери за малките фирми.

От БТПП не успяха да кажат колко са регистрираните в България чуждестранни търговски представителства, въпреки че документи за откриване на офис се подават и в палатата.

✓ 2,5 млрд. вземаме от ЕС през 2016 г.

2,5 млрд. лв. от ЕС се очаква да влязат в страната ни през следващата година. Това е заложено в проекта на бюджет за 2016 г., който беше приет от Министерски съвет. В същото време вноската ни в бюджета на ЕС за 2016 г. се очаква да бъде малко над 1 млрд. лв.

Заедно с парите от ЕС приходите в хазната през 2016 г. се очаква да са 32,995 млрд. лв. Това е с 1,346 млрд. лв., или с 4,3% повече от актуализирания бюджет за 2015 г. А разходите за следващата година се планира да нараснат само с 0,72%, или с 241 млн. лв. до 33,785 млрд. лв. Това ще позволи дефицитът в хазната да бъде намален от 2,87 млрд. лв. в актуализирания бюджет за тази година (3,3% от БВП), до 1,8 млрд. лв. за 2016 г. (2% от БВП).

Най-много пари от ЕС догодина се очаква да влязат в земеделието. По схемата за единно плащане на площ през 2016 г. се предвижда да бъдат усвоени 1,41 млрд. лв. директни плащания на земеделските стопани. През 2017 г. директните плащания ще бъдат в размер на 1,549 млрд., а за 2018 г. - 1,551 млрд. лв.

Мерките за пазарна подкрепа за периода 2016-2018 г. могат да включват различни механизми: - интервенции с цел стабилизиране на пазара в сектори като зърнени култури, ориз, мляко;

експортни субсидии за компенсирание на разликите в цените на световния пазар; помощи за повишаване на консумацията на някои продукти; пазарна подкрепа за вино (преструктуриране на лозя), пчеларство и др. За 2016 г. за финансиране на пазарни мерки са предвидени 124,8 млн. лв., от които 84,4 млн. лв. са средства от ЕС, а 40,4 млн. лв. са от националния бюджет.

Ефектът от усвояване на средствата от ЕС се очаква да бъде нарастване на БВП с 3,3% към 2018 г. Това се дължи основно на предвижданите положителни ефекти на средствата от ЕС върху инвестициите и производството в страната, а оттам и върху нарастване на потреблението. В резултат на усвояването на парите от ЕС се очаква частните инвестиции да се увеличат с 13,6% към 2018 г. Това пък ще доведе до нарастване на заетостта с 2,2% и намаляване на безработицата с 1,4%. 320 млн. повече в хазната от ДДС

Сериозен ръст на приходите от ДДС през 2016 г. е заложен в проекта на бюджет, който беше приет от Министерски съвет. Очакваните приходи от ДДС догодина са 8,4 млрд. лв., което е с 320 млн. лв. (+3,9%) повече от актуализираните постъпления за настоящата година. И то при положение, че с актуализация на бюджета се предлага приходите от ДДС за 2015 г. да скочат с 348 млн. лв. спрямо първоначалните разчети. Явно предприетите мерки за ограничаване на сивата икономика вече дават резултат. Но засиленият контрол ще продължи и през 2016 г. Това се потвърждава и от приходите от акцизи. С проекта за актуализация на бюджета на тази година се предлага приходите от акцизи да бъдат завишени с 308 млн. лв. А за 2016 г. се залага допълнително увеличение със още 181 млн. лв. (+4%) спрямо актуализираните разчети за акцизите за настоящата година. При положение, че очакваният ръст на икономиката за тази година е с 2%, а за следващата с 2,1%, повишаването на приходите в хазната явно не се дължи на реално увеличение на оборотите, а на мерките срещу сивата икономика.

Най-голям ръст през 2016 г. се залага при приходите от корпоративния данък - с 6,8%, което в номинално изражение представлява допълнителни 111 млн. лв. в хазната над актуализираните разчети за 2015 г. Като с актуализацията на бюджета очакваните приходи от корпоративния данък се завишават със 72 млн. лв. Тези оптимистични прогнози говорят, че голяма част от бизнеса се развива добре и декларира ръст на печалбите си.

✓ Приходите от акцизи скачат с 11,6 на сто

Приходите от акцизи в държавната хазна до края на септември са 3,332 млрд. лв. Това е с 345 млн., или с 11,6% повече от същия период на миналата година, обявиха от МФ. Увеличението на постъпленията от акцизи значително изпреварва реалния ръст на икономиката и явно се дължи на мерките срещу сивата икономика. Приходите от акцизи върху цигарите скачат с 13,2% и до края на септември са 1,514 млрд. лв. При акцизите върху горивата има ръст с 10,9% до 1,575 млрд. лв. А от алкохола са събрани акцизи в размер на 210 млн. лв., което е ръст с 6%. Ефектът от мерките срещу сивата икономика се вижда и от приходите от ДДС. Те нарастват с 567 млн. лв., или с 10,3% и до края на септември са 6,082 млрд. При приходите от социални и здравни вноски също се отчита сериозен ръст - с 8,5%, или с 399 млн. лв. до малко над 5 млрд. лв.

Общият обем на постъпленията в хазната до края на септември е 24,149 млрд. лв. (79,6% от плана за годината), като те нарастват с 2,593 млрд. лв. (+12%). Данъчните приходи се увеличават с 1,494 млрд. лв. (+8,7%), неданъчните приходи със 140 млн. лв. (+5,2%), а получените средства от ЕС - с 959,3 млн. лв. (+53,8%).

Благодарение на сериозния ръст на данъчните приходи и на парите от ЕС, до края на септември хазната има излишък от 621,5 млн. лв. (0,7% от БВП). За сравнение към края на септември 2014 г. в бюджета имаше дефицит от 1,479 млрд. лв. (1,8% от БВП), т.е. бюджетната позиция се подобрява с 2,5% от БВП.

Разходите на бюджета към края на септември 2015 г. са 23,528 млрд. лв. (71,7% от годишния план). Спрямо миналата година разходите нарастват само с 492,7 млн. лв. (2,1%). Като ръст има основно при капиталовите разходи, докато текущите нелихвени разходи са близки до тези от миналата година. Фискалният резерв към края на септември е 10,1 млрд. лв.

През октомври обаче ситуацията с бюджета се променя, сочат предварителните данни на МФ. Само за месец октомври се очаква дефицит от около 564 млн. лв., който се дължи на по-високите плащания на национални средства по европейските програми. В резултат излишъкът в хазната до края на октомври пада до 57 млн. лв. (0,1% от БВП). Това обаче е много добър резултат на фона на миналата година, когато до края на октомври имаше дефицит в бюджета от 1,76 млрд. лв. (2,1% от БВП).

✓ Повече пари за МВР само срещу реформи

Георги Ангелов, старши икономист в Институт "Отворено общество"

Проектът за бюджет 2016 г. от гледна точка на финансовата и фискалната устойчивост е доста подобрен спрямо предходната година, тъй като се предвижда дефицитът да намалява всяка година и през 2018 г. ще падне до половин процент от БВП. При предишната прогноза чак 2020 г. щяхме да стигнем до това ниво, т.е. така целта се постига две години предсрочно. От гледна точка на устойчивост има подобрене, въпреки че ситуацията позволява дори по-бързо намаление на дефицита и на дълга. От гледна точка на това къде отиват парите с бюджет 2016 г., знаем със сигурност, че за две неща ще има повече пари - образованието и отбраната. За отбраната конкретно са записани 80 млн. за ремонт на МИГ и още 80 млн. за военни кораби, които са свързани с охрана на морската граница и нелегални мигранти. Докато за образованието става въпрос за повишение на стандартите, повишение на заплатите особено на младите учители и финансиране на университетите според резултатите. Най-голямата част от парите от бюджет 2016 г. отиват за капиталови разходи, имаме рекордно ниво на национални средства за капиталови разходи, които не са свързани с еврофондовете. По принцип е добре да има повече инвестиции и капиталови разходи, положително е за икономическия растеж. Но проблемът е, че не знаем точно какво ще се строи с тези пари. Няма списък с проекти и не са разпределени по ведомства, тоест не се знае дали ще се строи магистрала "Хемус", или парите ще се дават на БДЖ или НЕК. В този смисъл знаем, че парите са за инвестиции, но все още не знаем къде точно ще се инвестира. Например бих казал, че е позитивно да се инвестира в магистрали, докато не би било толкова добре, ако парите се дадат за покриване на загубите на НЕК. Важно е да видим какво е разпределението, за да можем да кажем дали ще има икономически ефект.

Най-големият проблем е при актуализацията на бюджет 2015 г. Защото реално причините за нея са абсолютно същите, поради които и миналата година имаше актуализация. Тези причини са три - МВР, здравната каса и еврофондовете. За поредна година на МВР не му стигат парите, даже за най-базови неща като заплати. Тоест за поредна година МВР не е направило реформа. Здравната каса също получава още пари след актуализацията, защото не може да се вмести в бюджета си, който и без това е огромен и рекорден. Проблем има и с еврофондовете. След като години наред се бавеха много проекти, на 31 октомври изведнъж завършват всички проекти, включително наддоговорени. Вместо нормално да се плаща и да се изпълняват проектите в рамките на последните 7 години, сега изведнъж всички проекти ще бъдат завършени и виждаме - всеки ден се откриват магистрали и т.н. В управлението на еврофондовете явно има нещо сбъркано, за да има толкова много забавяния и всички да свършат работа в последния момент. Възможност актуализацията показва, че има реформи, които не са направени. Важно е не просто да дадем повече пари на МВР, здравната каса и други ведомства, но едновременно с това да има реформи. Това изисква в МВР да се разделят полицаите от всички останали служители, нещо, което от години го говорим. Сега не са разделени и всеки служител на гише има същите привилегии като полицаи, който работи на улицата и го бият. Очевидно е, че няма как това да продължава. Според мен трябва да се дадат пари на МВР само след като направи реформата. Същото е и с еврофондовете - най-после този нов закон за еврофондовете, за който говорим от 3-4 години, трябва да се приеме и проектите да се изпълняват по нов начин. Няма нито една програма, по която да се справяме в срокове, трябва изцяло да се смени моделът на управление на еврофондовете и да тръгнем в новия програмен период с по-голяма дисциплина и по-голяма яснота къде отиват парите.

Трябва да се отбележи, че благодарение на по-голямата събираемост на приходите от НАП и митниците, тази година бюджетът ще може да удържи, въпреки всичките тези проблеми, които МВР, здравната каса и еврофондовете създадоха.

[Вестник Монитор](#)

✓ Парите за втора пенсия олихвени с 3% за година

3,25 на сто средно е лихвата, която пенсионните компании са начислили върху парите на осигурените за втора пенсия. Толкова е доходността за 24-те месеца от 30 септември 2013 г. до края на този септември, изчислена от Комисията за финансов надзор (КФН) на годишна база. Между различните универсални фондове обаче има сериозни различия. Най-ниската лихва, постигната от управлението на парите е 1,69 на сто, а най-високата – 5,31 на сто. Добрата новина е, че всички фондове са надскочили минималната доходност, определена им от КФН. Тя е 0,25 на сто. Последните данни сочат, че клиентите на универсалните фондове

наброяват 3 466 508 души. Това са хората, родени след 31 декември 1959 г., които работят на трудов договор.

За професионалните фондове определената минимална доходност е малко по-висока – 0,51 на сто. В тях се осигуряват за допълнителна пенсия над 273 хил. българи, работещи в тежки и вредни за здравето условия. Средната лихва, разпределена по сметката на клиентите в професионалните фондове е 3,51 на сто. Минималната е 1,91 на сто, а максималната – 5,34 на сто.

С най-висока доходност са доброволните фондове, или т.нар. трети стълб. Средно те са постигнали към 30 септември лихва от 3,79 на сто годишно. Те обаче са и с по-свободен режим за инвестиране на парите. По последни данни клиентите им наброяват близо 600 хил. българи, основно осигурени за трета пенсия от работодателите.

Ако обаче доходността се изчисли на база стойностите на 1 дял, в каквито дялове се водят парите на осигурените, се оказва, че за последната година тя е отрицателна за универсалните и професионалните фондове и леко положителна за доброволните. И в трите случая процентите са под 1 на сто.

✓ Пуснаха наредбата за извънредната европомощ за млечния сектор

Министерството на земеделието и храните (МЗХ) публикува за обществено обсъждане на интернет-страницата си проект на Наредба за условията и реда за предоставяне на извънредно подпомагане на производителите на животински продукти, засегнати от кризата в сектора, съобщиха от ведомството.

Помощта за млекопроизводителите - 6 млн. евро, ще бъде разпределена между животновъдите по четири различни схеми. Това ще става както на глава животно за крави, овце и/или кози-майки и биволици, така и чрез подпомагане за реализирани и декларирани от изкупвачите доставки и от производителите на краве мляко директни продажби през квотния период 2014/2015 г.

След административни проверки Държавният фонд "Земеделие" /ДФЗ/ ще изготви списък на животновъдите, които отговарят на условията. Списъците ще бъдат оповестени публично в Централното управление и в областните дирекции на ДФЗ, както и на интернет-страниците на министерството и фонда.

Средствата ще постъпят до края на годината по сметките на животновъдите, за които е допустимо подпомагане.

[Списание Мениджър](#)

✓ С близо 26% се увеличили разходите за иновации

С 25,8 на сто са се увеличили разходите за научноизследователска и развойна дейност (НИРД) през 2014 г. Техният размер е бил 656,1 млн. лв., показват предварителни данни на Националния статистически институт (НСИ).

Интензивността на тези разходи (измерена като процент от БВП) също нараства спрямо предходната година - от 0,64% през 2013 г. на 0,78% през 2014 г. Националната цел на България, свързана с реализацията на стратегията „Европа 2020“, е достигане на 1,5% интензивност на разходите за научноизследователска и развойна дейност през 2020 година.

Нарастването на общите разходи за НИРД през 2014 г. спрямо предходната година се дължи в най-голяма степен на сектор „Предприятия“, където те се увеличават със 109,6 млн. лв., или с 34,4%. Сектор „Предприятия“ продължава да бъде най-големият от четирите институционални сектора, в които се осъществява научноизследователска и развойна дейност, с дял от 65,3% от общите разходи за нея. Следват секторите „Държавно управление“, „Висше образование“ и „Нетърговски организации“ с дялове съответно от 25, 8,9 и 0,8%.

Делът на чуждестранните източници на средства във финансирането на изследователска и развойна дейност в България продължава да се увеличава - през 2014 г. той е 51,4% от общите разходи за НИРД при 48,3% през 2013 г.

[investor.bg](#)

✓ Обмисля се нова формула за индексирание на пенсиите

Предвижда се ръст на тежестта на всяка година осигурителен стаж в пенсионната формула за всички пенсионери

От 2017 година пенсиите ще се определят и индексират по нова формула. Всяка година те ще се увеличават от първи юли, но не по сега действащото швейцарско правило, обясняват от социалното министерство пред БНР. Ще се предвиди ръст на тежестта на всяка година осигурителен стаж в пенсионната формула.

Според разчетите през 2027 година пенсиите ще са с 40 на сто по-високи от сегашните.

По-бързото увеличаване на пенсиите ще се постигне за период от десет години. Всяка година осигурителен стаж в края на този период ще има тежест от 1,5 във формулата за изчисляване на пенсиите. Сега тази тежест е 1,1. Увеличаването на коефициента ще е плавно, обясни заместник-социалният министър Николай Николов.

По думите му ще се предвиди ръст на тежестта на всяка година осигурителен стаж в пенсионната формула. Така всеки, който се пенсионира през 2017 година, ще получи пенсия, изчислена върху коефициент 1,13, а всички стари пенсии, отпуснати до края на 2016 г., НОИ ще преизчисли от юли месец 2017 г. с по-високия коефициент. Този автоматичен механизъм ще се прилага ежегодно за срок от 10 години до достигане на коефициента 1,5 тежест на стажа.

„По-изгодно ще бъде за новите пенсионери, тъй като от момента на пенсионирането тежестта на всяка година осигурителен стаж за тях ще бъде по-висока, а няма да се навакса след години...Избраният подход на индексирание и увеличаване на пенсиите освен по-бърз темп на нарастване на новите пенсии ще дърпа, макар и по-бавно, размера на старите“, обясни Николов.

Той напомни, че в закона се предвиждаше от 2018 година тежестта на всяка година осигурителен стаж да се повиши от 1,1 на 1,2, но само за новите пенсионери.

✓ Президентът свиква КСНС на 10 ноември

Темата ще е бежанската криза и геополитическата обстановка, съобщи съветникът на държавния глава Екатерина Захариева

Президентът Росен Плевнелиев свиква Консултативния съвет за национална сигурност (КСНС) на 10 ноември, съобщи съветникът на държавния глава Екатерина Захариева по bTV.

Темата на заседанието няма да е само бежанската криза, а ситуацията в Близкия Изток и геополитическата обстановка, уточни тя.

Захариева призна, че КСНС не беше свикан преди мажоритарните избори, за да не бъде използван за предизборни боричкания. Захариева коментира още, че сайтът на президентството беше атакуван от хакери буквално час, след като президентът направи своето изявление в петък във връзка с референдума, на който хората трябваше да решат дали искат да се гласува електронно или не.

"Безпрецедентен интерес от Тайланд към сайта на президентството - над 50 милиона в запитвания и желание за влизане в сайта за по-малко от час. Всъщност, сайтът на президентът не е хакнат. Просто това е поради големия интерес", коментира Захариева.

Тя уточни, че поражения върху сайта няма.

По думите ѝ няма опасност президентът да наложи вето на Закона за бюджета за 2016 г., защото в проекта са заложили достатъчно средства за отбрана.

✓ Спадът на безработицата може да се окаже краткотраен

Разминаването между уменията на безработните и нуждите на бизнеса се задълбочават, сочи анализ на ИПИ

Макар данните за пазара на труда у нас през последната година и половина да са безспорно позитивни, под повърхността на възстановяването дремят някои сериозни проблеми. Такива са структурните характеристики на безработицата и фактът, че някои от районите в страната и дори цели възрастови групи от населението не участват в процеса на възстановяване, пише в анализ икономистът Явор Алексиев от ИПИ.

Тези заключения се потвърждават от първата по рода си публикация на Евростат, показваща какво се случва с безработните лица - дали успяват да си осигурят заетост, остават безработни или спират да търсят работа. В случая Евростат прави сравнение между статута на безработните в страните от ЕС между първото и второто тримесечие на 2015 г.

Данните за България и ЕС показват, че: България е в дъното на европейската класация по дял на безработните от първото тримесечие на 2015 г., които са успели да си намерят работа през 2-рото тримесечие. Гърция е единствената страна, в която, сравнено с България, по-малка част от безработните през първото тримесечие са намерили работа през второто тримесечие.

Все пак, липсата на успех да си намерят работа не е отказало повечето безработни да продължат да търсят активно работа, т.е. икономическата активност сред неработещите в България се запазва относително висока, поне сравнено с останалите страни-членки. По-голяма част от безработните през първото тримесечие на 2015 г. са останали безработни и през второто единствено в Гърция и Словакия.

Тези данни подсказват, че структурните характеристики на безработицата, отразяващи разминаването между уменията на безработните и нуждите на бизнеса, се задълбочават. Това се потвърждава от бързо нарастващият дял на предприятията, които не могат да си осигурят необходимите им кадри въпреки все още високата безработица. Според данни от бизнес наблюденията на НСИ през м. септември 2015 г.:

Недостигът на кадри в сектора на услугите е на най-високите си нива от януари 2007 г. насам; Недостигът на кадри в сектора на строителството е бил по-висок само през месеците юли и август на 2008 г.; Недостигът на кадри в промишлеността е най-високият от декември 2008 г. насам;

В сектора на търговията също има тенденция в посока покачване на недостига, но тя не е толкова ясно изразена като в другите сектори.

Задълбочаването на тези тенденции може да доведе до по-нататъшно забавяне на възстановяването на трудовите пазари. То вече се случва, ако се сравни броят на новите работни места през второто тримесечие на 2015 г. (31,4 хил.) спрямо тези през последното тримесечие на 2014 г. (58,1 хил.) и първото тримесечие на 2015 (55,7 хил.).

В условията на несигурна външна среда, тази опасност не бива да бъде пренебрегвана и в хода на дебатите около Бюджет 2016.

✓ Шулева: Бюджет 2016 залага учудващ ръст на БВП при намаляващ темп на инвестициите

Проблемът не е в размера на дълга, а в липсата на сериозен фискален резерв, посочи бившият социален министър

С проектобюджета на държавата за следващата година имаме заявка на правителството, че вместо да работим за увеличаване на инвестициите, си залагаме в бюджетната прогноза намаляване. Това каза Лидия Шулева, вицепремиер (2001-2005 г.), в предаването "Светът е бизнес" с Ивайло Лаков по Bloomberg TV Bulgaria в коментар на представения вчера пред социалните партньори проект на Бюджет 2016.

„Аз съм шокирана“, коментира Лидия Шулева. И допълни, че най-силно е била изненадана от изявлението, че се очаква ръст на БВП с 2,1%, което работодателите също считат за оптимистично... „Но мен лично много ме притесни, че този ръст се очаква при намаляващ темп на инвестициите“, отбеляза тя.

Според бившия социален министър е неприемливо да се увеличи процентът на разходите от БВП. Той нараства на 40,2% при положение, че се поддържаше на 39% през последните няколко години, посочи експертът.

По думите ѝ някои критики на работодателите са правилни - особено за болничните, защото „не може да се плаща осигуровка и втори път да се плаща от работодателя чрез болничния“.

Относно заявката за намаляване на дефицита Шулева коментира: „Първо, има заявка, че ще се намалява натрупаният дефицит от 2016 г., при което се задава въпросът защо се актуализира бюджетът за 2015 г. и бюджетният дефицит се увеличава на 3,3% на касова основа. Явно бюджетът за тази година не се справи с нарасналите разходи. Естествено, това е причина, за да бъде ревизиран с преходните разпоредби за 2016 г.. Така тихомълком да мине една ревизия“, каза Шелева. Тя подчерта, че години наред, особено след въвеждане на валутния борд, е било недопустимо да се актуализира бюджетът. „В последните години става практика и това е тревожна практика. В края на нашето управление процентът на дълга спрямо БВП бе 16%, за 10 години този процент става 30%. И по-тревожна е тенденцията. Не мисля, че проблемът е в размера на дълга, а по-скоро липсата на сериозен фискален резерв“, посочи Шулева.

Според бившия вицепремиер дефицитът не би бил проблем, ако имаше стабилен фискален резерв, който да се ползва в момент на криза. "Но той липсва и нямаме яснота на колко възлиза", заяви Шулева.

Тя коментира и растящите дефицити на НОИ и факта, че пенсионерите все повече зависят от бюджета. „В момента, когато напусна поста на министър на труда и социалната политика оставих 8% дефицит на НОИ, или 200 млн. лева. В момента дефицитът на НОИ е над 60%, или 6-7 млрд. лева. Така, както сме тръгнали, в скоро време пенсионерите няма да разчитат на приносите през осигурителните вноски, а на данъците. И когато тези парите престанат да достигат, единственото, което може да се случи, е увеличаване на ДДС“, прогнозира Шулева.

✓ Финансовото министерство очаква 57 млн. лв. бюджетен излишък в края на октомври

Само за октомври на месечна база се очаква дефицит в размер на около 564 млн. лв.

Министерството на финансите (МФ) очаква излишък в размер на 57 млн. лв. по консолидираната фискална програма (КФП) към края на октомври (0,1% от прогнозния БВП), съобщи от пресцентъра на ведомството.

За сравнение, за същия период на предходната година бе отчетен дефицит по КФП в размер на 1,76 млрд. лв. (2,1% от БВП), което означава, че като относителен дял в БВП бюджетната позиция се подобрява с 2,2 процентни пункта.

Само за октомври на месечна база се очаква дефицит в размер на около 564 млн. лв., който от МФ обясняват основно с по-високите разходи по сметките за средства от ЕС, където за разлика от предходните месеци се очаква дефицит.

Приходите и помощите по КФП към 30 октомври се очаква да бъдат 26,567 млрд. лв. (87,5% от годишния разчет), като спрямо същия период на 2014 г. се отбелязва ръст от 10,6%. Ръстът се дължи основно на по-високите данъчни и неданъчни приходи и постъпления в частта на помощите (възстановени средства от Европейската комисия), които нарастват съответно с 1,615 млрд. лв. и 930,9 млн. лева.

Разходите по консолидираната фискална програма (вкл. вноската на България в бюджета на ЕС) към октомври са 26,510 млрд. лв., което е 80,7% от годишния разчет. Разходите за същия период на миналата година са в размер на 25,781 млрд. лева.

Разходите през последното тримесечие на годината традиционно са по-високи от отчетаните за другите тримесечия на годината поради сезонни фактори и концентрирането на по-голямата част от капиталовите разходи в това тримесечие, се отбелязва в съобщението. Сроковете при изпълнението на инфраструктурните проекти, основно свързани с усвояването на европейските средства, са съобразени с календарния строителен сезон и тяхното приключване и въвеждане в експлоатация измества окончателното разплащане към изпълнителите през последните месеци на годината.

Частта от вноската на България в бюджета на ЕС, изплатена към края на октомври от централния бюджет, е 684,7 млн. лв.

Министерството публикува и данните за изпълнението на КФП към края на септември.

Към 30 септември се отчита бюджетен излишък в размер на 621,5 млн. лв., което е малко под предварителната оценка на МФ за излишък от 627 млн. лева.

Постъпилите приходи и помощи по КФП към края на септември са 24,149 млрд. лв., или 79,6% от разчетите. Разходите, вкл. вноската на България в бюджета на ЕС, възлизат на 23,528 млрд. лв., което е 71,7% от годишните разчети.

Размерът на фискалния резерв към 30 септември е 10,1 млрд. лв., в т.ч. 10,0 млрд. лв. депозити на фискалния резерв в БНБ и банки и 0,1 млрд. лв. вземания от фондовете на Европейския съюз за сертифицирани разходи, аванси и други.

✓ „Тихата“ актуализация на Бюджет 2015 крие нови разходи и покачен дефицит

За трета поредна година данъкоплатците са принудени да посрещнат изненадващи допълнителни разходи на администрацията в края на бюджетната година

Едва няколко часа след приключване на изборите (първи те, бел. ред.), финансовото министерство предложи нови разходи и актуализация на бюджета за тази година. Фокусът, нормално, е върху публикувания проектобюджет за следващата година, но това, което веднага прави впечатление е, че в неговите преходни и заключителни разпоредби се предлага актуализация на Бюджет 2015.

По-доброто изпълнение на приходите е в рамките на 830 млн. лв., като то е предимно в косвените данъци, но това по-никакъв начин не подобрява бюджетното салдо, дори напротив - то се влошава с 50 млн. лв. Причината е, че финансовото министерство залага нови разходи за над 880 млн. лв., пише в анализ икономистът от Института за пазарна икономика Петър Ганев.

Разбивката на тези 880 млн. лв. разкрива някои интересни неща. Над 490 млн. лв. са трансфери към сметките на фондовете, обвързани с европейските средства (Националния фонд и Държавен фонд "Земеделие"), тоест това са пари, с които ще се префинансират европейски проекти. Другите близо 390 млн. лв. обаче са класически допълнителни харчове на правителството, които традиционно се залагат в перото за допълнителни фискални мерки. Голяма част от тези средства са насочени към силовите министерства и то конкретно за персонал - 57 млн. лв. за Министерство на отбраната (в т.ч. 48 млн. в. за персонал) и 180 млн. лв. за Министерство на вътрешните работи (в т.ч. 120 млн. лв. за персонал). Към тях можем да прибавим и 19 млн. лв. за персонал в Министерство на правосъдието.

На практика за трета поредна година данъкоплатците са принудени да посрещнат изненадващи допълнителни разходи на администрацията в края на бюджетната година. Въпреки доброто изпълнение на приходната част, правителството не само не успява да намали дефицита спрямо предварително заложеното, но дори го увеличава напълно съзнателно с нови разходи.

Тихото внасяне на тази сериозна актуализация като притурка към бюджета за следващата година е изключително притеснително, пише Ганев. Не е изненада, че при подобни нагласи към нови и нови разходи официалната средносрочната бюджетна прогноза предвижда бюджетен дефицит поне до 2018 г. Подобно развитие, дори без нови изненадващи разходи, би означавало период от 10 години на бюджетен дефицит след настъпването на кризата.

Публикуваният проектобюджет и средносрочна фискална рамка насочват вниманието и към друг проблем. Вече става традиция текущата фискална година да носи неприятна изненада за фискалното салдо, докато средносрочната рамка

винаги предвижда ясна консолидация в следващите 2-3 години. В проекта на бюджет за 2013 г. например се предвиди изчезване на бюджетния дефицит до 2015 г. Година по-късно, след текущо влошаване на фискалната позиция, се заложи дефицит от 1,5% за 2015 г. С предложената сега актуализация дефицитът ще стане над 3%, което нарушава българските правила, а и рискува да наруши европейските.

Казано с други думи, плановите винаги са за консолидация, но текущо тя не се случва. Така, ако някой вярва на средносрочната рамка, то има поводи за спокойствие, но ако се гледа текущо бюджетът, данните показват сериозни наклонности към харчове и неспазване на фискалните рамки.

✓ Бюджет 2016 - обсъждане по принцип, а не в детайли

Държавният бюджет си остава непроменен от години – изготвя се и се харчи непрозрачно, в него не намират място приоритетите на правителствата, смята икономист

Редовна практика на управляващите е да слагат каруцата пред коня. В понеделник Министерството на финансите публикува проект на държавния бюджет за 2016 г. и Средносрочна бюджетна прогноза за 2016-2018 г. Последната включва и консолидирана фискална рамка, т.е. колко общо ще събере държавата под формата на приходи в държавния бюджет, бюджетите на НОИ, НЗОК и общините, и колко ще изхарчи. Добре, но като не са приети данъчните закони и като липсват бюджетите на НОИ и НЗОК, как се изготвя обща прогноза за консолидирания бюджет, пита Калоян Стайков от ИПИ в свой коментар.

Бюджетът на НЗОК претърпя няколко трансформации. В момента е предоставен на министъра на здравеопазването за становище и чак тогава ще има яснота как изглежда. Единствената информация за бюджета на НОИ е, че го няма, което означава, че социалните партньори не са се разбрали все още, но и той участва в средносрочната програма. Реално в момента се правят анализи и се водят дебати за котката на Шрьодингер, която може да е жива, но може и да не е. Ако бюджетът на НЗОК е 3,3 млрд. лв. вместо 3,2 млрд. лв., какъвто е последният вариант, това може да доведе до компенсиране за сметка на други разходи, както стана с първата актуализация на бюджета през 2014 г., или до по-висок дефицит, както стана с втората актуализация. Но кое от двете ще бъде, ще разберем едва след като бъдат публикувани всички бюджети, които са част от консолидирания бюджет, а дотогава ще хвърляме боб.

За бюджетната процедура през миналата година може да се прояви разбиране, тъй като новото правителство точно беше дошло на власт и му беше необходимо технологично време, за да се запознае с бюджетните параметри и да включи своите политики в тях. Тази година обаче, както и всяка предишна, процедурата винаги е такава сякаш се обсъжда духът на бюджета, а не неговите параметри. С други думи управляващи и опозиция създават шумотевица и напрежение по принцип, а не във връзка с конкретни политики.

Например, ще има ли реформа в МВР или в здравеопазването, така че да не приплакват всяка година за допълнителни средства? Ще има ли административна реформа, какво е нейното изражение и как ще оценим в края на 2016 дали тя е била успешна или не? Вместо това всяка година обсъждаме колко ще е дефицитът и дали няма да е по-голям, колко точно ще е новият дълг (не се прави разлика между нов и новоемитиран), дали стимулира икономиката или не и т.н.

А бюджетът си остава непроменен от години – изготвя се и се харчи непрозрачно, в него не намират място приоритетите на правителствата, управлява се ръчно (т.е. има голяма разлика между гласувания бюджет и неговото изпълнение), а в края на годината се оказва, че нещо не е предвидено и са необходими допълнителни разходи.

✓ Бюджетът за 2016 г. е твърде оптимистичен

Според експерт се подценяват редица рискове, които биха могли да се материализират следващата година

Както и се очакваше, веднага след местните избори беше публикуван проектобюджетът за следващата година, изготвен от Министерството на финансите. Проектът, освен че актуализира тихомълком бюджета за 2015 г. в посока по-голям дефицит, почива на няколко изключително оптимистични допускания и подценява редица рискове, които биха могли да се материализират следващата година, коментира Десислава Николова от Института за пазарна икономика (ИПИ).

Накратко, проектобюджетът и придружаващата го средносрочна рамка залагат следните параметри за 2016 г.: касов дефицит в консолидирания бюджет от 2% от БВП (спрямо 3,3% през 2015 г.), икономически растеж от 2,1% (спрямо 2% през 2015 г.), ръст на приходите в консолидирания бюджет с 1,35 млрд. лева и ръст на консолидираните разходи с 271 млн. лева.

На пръв поглед няма нищо притеснително в бюджета и рамката за следващите три години. Дори тези, които си спомнят предишната средносрочна рамка (която придружаваше бюджета за 2015 г.) и които милеят за фискалното здраве, би трябвало да се зарадват. Повод за радостта им трябва да бъде фактът, че новата рамка предвижда по-нисък дефицит за следващата година от 2% спрямо 2,5% в миналогодишния план.

С това, общо взето, се изчерпват радостните новини в проектобюджета за 2016 г. Макрорамката и самият бюджет разкриват няколко сериозни проблема на фискалната политика и почиват на редица рискови допускания.

Първият проблем е, че законопроектът за държавния бюджет за 2016 г. предвижда и негативна актуализация на бюджета за 2015 г., която се прокрадва „по терлици“ в преходните и заключителни разпоредби на законопроекта. Негативна, защото вдига очаквания касов дефицит за 2015 г. от 3% първоначално (според сега действащия закон за бюджета) до 3,3% от БВП. И това при положение, че икономическият растеж тази година е по-висок от очаквания от правителството, събираемостта на приходите е далеч по-добра от планираната, а до август месец (последния, за който има данни) бюджетът е на излишък от 622 млн. лева. С други думи последните 4 месеца ще се харчи ударно, за да може годината да завърши с дефицит от 3,3% от БВП.

Предложената актуализация реално признава провала на правителството да постигне планираното свиване на редица разходи и консолидация на бюджета през 2015 г., като свие дефицита от 3,7% през 2014 г. до 3% през настоящата година.

Най-видимият провал е при разходите за персонал, които трябваше да се свият с 10% във всички ведомства тази година, но редица ведомства просто игнорираха тези указания. Иронично, точно провалилите се ведомства ще бъдат „възнаградени“ с повече пари за персонал с ревизията на бюджета.

Вторият проблем е свързан с това, че предложеният бюджет за следващата година предвижда стръмна фискална консолидация през 2016 г., т.е. свиване на дефицита с около 1,4% от БВП. В този план може да се открие известна шизофрения или просто загуба на памет у МФ. Последното миналата година обясняваше, че стъпка на консолидация, която е по-голяма от 0,5-0,7% от БВП, е трудно постижима и съответно нереалистична (като този аргумент се подкрепяше и с цитат от доклад на МВФ).

Между другото, МФ с фискалната си политика през 2015 г. доказа много убедително своята теза. За 2015 г. беше планирана консолидация със стъпка от 0,7% от БВП (т.е. дефицитът трябва да се свие от 3,7% от БВП през 2014 до 3% тази година). В същото време от предложената ревизия на бюджета за 2015 г. е видно, че дефицитът тази година ще се свие едва с 0,4% - т.е. почти два пъти по-бавно от първоначалния план.

При положение, че тази година МФ се проваля с консолидация от едва 0,7%, защо някой очаква, че през 2016 г. ще се постигне два пъти по-бърза консолидация от 1,4%?

За 2016 г. се очаква леко ускоряване на икономическия растеж на България от 2% тази година до 2,1%, но рисковете това ускоряване да не се случи растат с всяка измината седмица. Международните институции и анализатори масово очакват по-нататъшно забавяне на световна икономика през 2016 г., най-вече заради продължаващото забавяне на китайската икономика. Това, от своя страна, ще доведе до намалено търсене на суровини в световен план и ще натисне надолу техните цени.

Тези рискове се отчитат само отчасти в бюджета за 2016 и придружаващата го средносрочна рамка. МФ наистина предвижда забавяне на износа на България, което при глобално свиване на търсенето е логично очакване, особено като се има предвид значителния пряк износ на България за Китай и непряката експозиция към китайската икономика заради зависимостта на нашите основни пазари в Европа от износа им към Китай.

В същото време МФ предвижда ускоряване на ръста на вътрешното потребление, което да доведе до по-висок ръст на икономиката. Да, обаче, този сценарий също носи все по-големи рискове да не се реализира. Крехкото възстановяване на пазара на труда вече започва да издиша – докато през последното тримесечие на 2014 и първото на 2015 г. бяха създадени 54 000 и съответно 53 000 нови работни места, през второто тримесечие на 2015 г. те вече са далеч по-малко - 29 000. Този низходящ тренд е много вероятно да продължи, ако се отчита поредното повишение на МРЗ от юли 2015 (от 360 на 380 лева), планираното покачване на МРЗ до 420 лева от януари 2016 г. и рекордното повишение на минималните осигурително доходи със 7,5% средно от началото на следващата година.

Накратко, предвид рязкото увеличение на разходите за труд и сигналите, които пазарът на труда вече излъчва, очакваният ръст на потреблението, който да изтегли икономиката следващата година, може и да не се случи. Най-малкото защото ако създаването на нова заетост рязко намалее или прекъсне като тенденция, то няма откъде да се генерира ръстът на доходите, който да подхрани повишеното потребление. Между другото в първата половина на 2015 г. потреблението на домакинствата се свива въпреки положителните данни за пазара на труда. Какво остава, ако раздвижването на пазара на труда приключи следващата година заради резкия ръст на разходите за труд по няколко направления?

Последният проблем е, че приходната част на бюджета за 2016 г. и съответно бюджетният дефицит за 2016 г. почиват на реализирането на една голяма, но несигурна сделка – концесия за летище „София“. В приходната част на бюджета е заложен еднократен приход от 600 млн. лева от концесия на летището за 2016 г. Този план има два сериозни проблема.

На първо място се предвижда „кеширане“ на сделката изцяло през 2016 г., което противоречи на традиционните концесионни сделки, където концесионното плащане е разсрочено във времето. Това изискване, в комбинация с периферната роля и относително ниската атрактивност на летището, правят постигането на сделка високооптимистичен сценарий. Очакваните 600 млн. лева се равняват на 0,7% от прогнозния БВП за 2016 г., т.е. ако сделката не се реализира, това автоматично би означавало скок на бюджетния дефицит за 2016 г. от планираните 2% на 2,7% от БВП. Освен, разбира се, ако не се свият някои от сега заложените разходи.

В същото време приходите от евентуалната концесия ще се отчетат като приход в бюджета, като специално за тази концесия се суспендира действието на закона за Сребърния фонд (Закона за държавния фонд за гарантиране устойчивостта на пенсионната система). Според този закон всички приходи от концесия трябва да се трансферират към фонда, но според МФ няма проблем временно да се отмени законът за Сребърния фонд и тези пари да се отчетат в бюджета, за да може (по неправомерен начин) да се занижи дефицитът.

По-горе изброените проблеми са само част от подводните камъни пред бюджета за следващата година. Едно, обаче, е ясно – и това правителство няма каквото и да е желание да прекрати политиката на хронични дефицити и да измъкне България от дефицитно-дълговата спирала, в която се намираме от 2009 г. насам. А тази политика не е довела нито една страна до нищо добро.

epicenter.bg

✓ Министерството на финансите: Бюджетният излишък в края на октомври е 57 млн. лева

Само за последния месец обаче се формира дефицит от 564 млн. лв. заради изпълнението на проекти по европейски програми

Предварителни данни и оценки показват, че в края на октомври държавният бюджет има излишък от 57 млн. лв. или 0,1% от прогнозния брутен вътрешен продукт (БВП). Това съобщи Министерството на финансите.

За сравнение по същото време на миналата година е отчетен дефицит от 1760,1 млн. лв. (2,1% от БВП). Това означава, че като относителен дял в БВП бюджетната позиция се подобрява с 2,2%.

Само за октомври на месечна база се очаква дефицит в размер на около 564 млн. лв., който се дължи основно на по-високите разходи по сметките за средства от ЕС, където за разлика от предходните месеци се очаква дефицит.

Основни параметри по консолидираната фискална програма (КФП) по предварителни данни и оценки са:

Приходите и помощите по КФП към 31.10.2015 г. се очаква да бъдат в размер на 26 566,5 млн. лв. (87,5% от годишния разчет), като спрямо същия период на 2014 г. се отбелязва ръст от 10,6% (2 545,8 млн. лв.). Ръстът спрямо предходната година се дължи основно на по-високите данъчни и неданъчни приходи, и постъпления в частта на помощите (възстановени средства от Европейската комисия), които нарастват съответно с 1 614,9 млн. лв. и 930,9 млн. лева.

Разходите по консолидираната фискална програма (включително вноската на България в бюджета на ЕС) към октомври 2015 г. на база на оперативни данни и оценки са в размер на 26 509,5 млн. лв., което е 80,7% от годишния разчет. Разходите за същия период на миналата година са в размер на 25 780,8 млн. лева.

Разходите през последното тримесечие на годината традиционно са по-високи от отчетаните за другите тримесечия на годината, поради сезонни фактори и концентрирането на по-голямата част от капиталовите разходи в това тримесечие.

Сроковете при изпълнението на инфраструктурните проекти, основно свързани с усвояването на европейските средства, са съобразени с календарния строителен сезон и тяхното приключване и въвеждане в експлоатация измества окончателното разплащане към изпълнителите през последните месеци на годината.

Частта от вноската на България в бюджета на ЕС, изплатена към края на месец октомври 2015 г. от централния бюджет, възлиза на 684,7 млн. лв., което е в съответствие с действащото към момента законодателство.

Статистическите данни и Информационният бюлетин за изпълнението на държавния бюджет и основните показатели на консолидираната фискална програма, на база на данни от месечните отчети за касовото изпълнение на бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет ще бъдат публикувани на интернет страницата на Министерството на финансите в края на месец ноември 2015 г.

✓ Преструктуриране: БНБ представи шестима нови директори в банката

Дъщерята на банкера Левон Хампарцумян - Румяна, поема дирекция „Методология и финансови пазари“ в управление „Банково“

Ръководството на Българската народна банка (БНБ) обяви преди ден промени във вътрешната си структура, които влизат в сила от 1 ноември 2015 г. Пресслужбата на Централната банка представи днес шестима новоназначени директори в БНБ. Сред тях е и Румяна Хампарцумян - дъщеря на банкера Левон Хампарцумян. Тя става директор на дирекция „Методология и финансови пазари“ в управление „Банково“.

Ето и данните за новите директори по реда на представянето им на сайта на БНБ.

Боян Бончев е назначен за директор на дирекция „Преструктуриране на кредитни институции“. Бончев е работил в управление „Банков надзор“ на БНБ до 2008 г. като главен инспектор и ръководител на екип, а в последствие е бил директор на дирекция „Управление на риска“ в търговска банка, където професионалните му ангажименти са покривали области като контрол на кредитната дейност, мониторинг на кредитния портфейл и управление на пазарния, ликвидния и операционния риск.

Г-н Бончев е ръководил и участвал в проекти по прилагане на стандартите Базел II и Базел III. Боян Бончев е магистър по финанси, завършил е Университета за национално и световно стопанство, преминал е програма за обучение в сферата на банковото дело към Университет Джорджтаун, САЩ. Владее английски език.

Нели Драгинова е назначена за Главен юрист на БНБ. Тя е служител на БНБ от 2011 г., като последователно е заемала длъжностите старши юрисконсулт и водещ юрисконсулт в дирекция „Правна“ на БНБ, а преди това е работила като адвокат в областта на търговското право и процесуално представителство. До момента изпълняваше временно длъжността на Главен юрист. Член е на Правния комитет към Европейската система от централни банки. Г-жа Драгинова е магистър по право, завършила е СУ „Св. Климент Охридски“ с допълнителни специализации в областта на международноправната защита на правата на човека по практически програми на Международната асоциация на адвокатите и Колеж по право на Англия и Уелс. Владее английски език.

Веселка Панева е назначена за директор на новата дирекция „Дистанционен надзор“ в управление „Банков надзор“. Тя работи в управление „Банков надзор“ на БНБ от 1995 г., като до момента е началник-отдел „Банкови анализи“ в дирекция „Макропруденциален надзор и финансова стабилност“. Г-жа Панева е постоянен представител в работната група за макропруденциални инструменти към Консултативния технически комитет на Европейския съвет за системен риск. В продължение на една година, от 2014 до 2015 г. е работила в Bank of England. Веселка Панева е магистър по счетоводство и контрол, завършила е Университета за национално и световно стопанство. Владее английски език.

Михаил Димов е назначен за директор на дирекция „Платежен надзор“ в управление „Банково“. Той работи в управление „Банково“ от 2006 г., като последователно е заемал длъжностите експерт и ръководител екип „Политика на платежните системи“. В периода 2011 г. – 2012 г. г-н Димов е работил като експерт в главна дирекция „Плащания и пазарна инфраструктура“ на Европейската централна банка. Г-н Димов е постоянен представител в работната група по политика на платежните системи към Комитета по платежни и сетълмент системи към Европейската система на централни банки и алтернативен представител в Комитета по платежни и сетълмент системи към Европейската система на централни банки. Михаил Димов е магистър по финанси, завършил е Университета за национално и световно стопанство. Владее английски език.

Румяна Хампарцумян е назначена за директор на дирекция „Методология и финансови пазари“ в управление „Банково“. Г-жа Хампарцумян работи в БНБ, управление „Банково“ от 2009 г., като последователно е заемала длъжностите експерт в

отдел „Платежни системи“ и началник на отдел „Надзор на платежните системи“. Преди постъпването си в БНБ г-жа Хампарцумян работи като експерт в търговска банка в областта на картовите разплащания. Представител е в Работната група по платежен надзор към Комитета за платежни и сетълмент системи на Европейската централна банка, Комитета за плащанията и Експертната група по банково дело, плащания и застраховане към Европейската комисия и участва в експертни заседания на Работна група „Финансови услуги“ към Съвета на Европейския съюз. Г-жа Хампарцумян притежава магистърска степен по финансово и счетоводно управление от Lancaster University и бакалавър по финанси от McGill University. Владее английски и френски език.

Светла Николова е назначена за директор на дирекция „Платежни системи“. Тя работи в БНБ, управление „Банково“ от 1997 г., като последователно е заемала длъжностите експерт и главен експерт, а от 2010 г. г. е началник-отдел „Платежни системи“. Тя има съществен принос за дефинирането и успешната реализация на значими проекти за развитие на плащанията и платежната инфраструктура в страната – внедряването на националната система за брутен сетълмент в реално време RINGS през 2003 г., въвеждането на международен формат IBAN на банковите сметки през 2006 г., внедряването на националния системен компонент на TARGET2 (TARGET2-BNB) през 2010 г. Г-жа Николова е постоянен представител на БНБ в Комитета за платежни и сетълмент системи към Европейската система на централни банки и в Европейския форум на националните SEPA координационни комитети към Европейската комисия. Г-жа Николова е магистър по бизнес администрация. Завършила е Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и Erasmus University, Ротердам. Владее английски език.

✓ Според данните на Евростат: България е сред първенците в ЕС по намаление на безработицата

През септември 2015 г. хората без препитание у нас са 9,4 на сто. За сравнение, година по-рано делът им е бил значително по-голям - 11,3 на сто

Безработицата в България сериозно намалява. Това показват последните данни на европейската статистическа служба Евростат.

През септември тя е 9,4 на сто. За сравнение, година по-рано нивото ѝ е било 11,3%. Според данните това е един от най-сериозните спадове в целия ЕС.

Сред първенците по снижение на хората без препитание за изминалата година са също така Испания (от 24,0% на 21,6%) и Словакия (от 12,9% на 11,0%). Нарастване е регистрирано във Финландия - от 8,9 на 9,5%, Франция - от 10,4 на 10,7 на сто, Румъния - от 6,7 до 6,8 на сто, Белгия - от 8,6 до 8,7 на сто.

През септември най-ниската безработица в Съюза е отчетена в Германия (4,5 на сто), Чехия (4,8 на сто), Малта (5,1 на сто) и Великобритания (5,3 на сто), а най-висока - в Гърция (25 на сто през юли) и Испания (21,6 на сто).

В целия ЕС през деветия месец на 2015 г. равнището на безработицата е 9,3%. През септември 2014 г. тя е била 10,1 на сто. За страните от еврозоната тя е съответно 10,8 и 11,5 на сто.

Според данните младежката безработица у нас също намалява. През септември сред хората до 25 години тя е 20,7 на сто (36 000 души), докато през същия месец на м.г. равнището ѝ е било 23 на сто или 46 000 души.

За сравнение, в целия ЕС младежката безработица е средно 20,1% (близо 4,54 млн. души) при 21,8 на сто година по-рано (5,04 млн. души).

✓ Министър Горанов отказва държавна гаранция за заема от 650 млн. евро за БЕХ

Финансист номер 1 обясни, че не е склонен бюджетът да стане заложник на енергийната система, която отрупа дългове

Финансовият министър Владислав Горанов обяви днес, че продължава да бъде противник на идеята да се даде държавна гаранция на заема от 650 млн. евро на БЕХ за разплащане с американските централи.

Той коментира, че не е склонен бюджетът и данъците на българите да станат заложник на енергийната система, която трупа дългове.

Българския енергиен холдинг започна процедура за избор на банка от която да вземе заем, с парите от когото НЕК да се разплати с ТЕЦ-овете Марица изток 1 и 3.

„Аз продължавам да съм с резерви кога бюджетът да стане заложник на енергийната система. За мен бюджетът може да стане гаранция за енергийната система тогава, когато се гарантира чрез съответните промени в рамките на енергийната система, ако трябва и законодателни такива, които да гарантират, че тя няма да трупа нови дългове и ще може да балансира паричния си поток поне от тук занапред“, заяви Горанов.

„Докато енергийната система продължава да трупа дългове и да генерира тарифен дефицит, аз не съм склонен като финансов министър да заложа данъците на българските граждани срещу неблагоприятното в енергетиката“, допълни още финансист номер 1.